

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

»ФИЛАТЕЛИСТА« ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уређује редакциони одбор: Инж. Александар Ј. Петровић, Јован Јојкић, инж. Мирко Вернер, Риста Аћимовић, Божидар Видовић, Михајло Јањић и Милорад Бировљев

Одговорни уредник: Александар Ј. Петровић, Војводе Драгомира 25. Тел. бр. 40-277

Лист излази друге половине сваког месеца.

Све рукописе, наруџбе, рекламације и све што се односи на лист слати на адресу: Уредништво „Филателисте“ — Београд, Војводе Драгомира бр. 25.

Рукописи се не враћају.

САДРЖАЈ:

ВЕЧНА СЛАВА БОРИСУ КИДРИЧУ — — — — —	53
ПЕТА РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ — — — — —	55
ОБАВЕЗНО ПРИМАЊЕ „ФИЛАТЕЛИСТЕ“ ЗА РЕДОВНЕ ЧЛАНОВЕ. — НАПЛАТА ДУГА ЗА ЧАСОПИС — — — — —	62
С. ОСТОЈИЋ: О ЦРТЕЖИМА НА ПОШТАНСКИМ МАРКАМА КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ — — — — —	63
Б. В.: НАШИ УМЕТНИЦИ ГРАФИЧАРИ — СРЕТЕН ГРУЈИЋ — — — — —	66
СА СПЕЦИЈАЛНЕ ФИЛАТЕЛИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ У САРБРИКЕНУ — — — — —	67
Д. НОВАК: О НЕКИМ ПРОБЛЕМИМА РАДА У САВЕЗНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА — — — — —	69
А. КВАЈСЕР: ПРИГОДНИ ЖИГОВИ — — — — —	70
АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ: ЈЕДНА ЗАНИМЉИВА СЕДНИЦА САВЕТА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОШТАНСКИХ МАРАКА. — ПОВОДОМ ДИСКУСИЈЕ О ОРГАНИЗАЦИЈИ СЛУЖБЕ ПТТ — — — — —	70
КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ — — — — —	72
ФИЛАТЕЛИСТИЧКА КЊИЖЕВНОСТ — — — — —	73
НАШЕ МАРКЕ — — — — —	75
НАШИ ПРИГОДНИ ЖИГОВИ — — — — —	76
КОВЕРТЕ ПРВОГ ДАНА — — — — —	77
ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА — — — — —	77
НОВЕ МАРКЕ — — — — —	78

»FILATELISTA« ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Comité de rédaction: ing. Aleksandar J. Petrović, Jovan Jojkić, ing. Mirko Verner, Rista Aćimović, Božidar Vidović, Mihajlo Janjić et Milorad Birovljev

Rédacteur en chef: Aleksandar J. Petrović, Vojvode Dragomira 25, Tel. 40-277.

La Revue paraît au cours de la seconde moitié de chaque mois.

Manuscripts, commandes, réclamations et tout se qui se rapporte à la Revue doit être envoyé à l'adresse: Uredništvo »Filateliste«, Belgrade, Vojvode Dragomira 25.

Les manuscrits ne se renvoient pas.

SOMMAIRE

Gloire éternelle à Boris Kidritch (53) — Cinquième assemblée annuelle de la Fédération des Philatélistes de Serbie (55) — Réception de la Revue „Philatéliste“ devenue obligatoire pour chaque membre régulier — Encaissement des sommes dues se référant à la Revue (62) — **S. Ostojić**: Dessins sur les timbres-poste de la Principauté de Serbie (63) — **B. V.**: Nos artistes graphiques — Sreten Grujić (66) — De l'exposition spéciale tenue à Sarrebruck (67) — **D. Novak**: De certains problèmes de travail dans les organisations fédérales (69) — **A. Kvajser**: Oblitérations spéciales (70) — Problèmes actuels: Une intéressante session du Conseil chargé d'émission des timbres-poste. — A propos de la discussion concernant l'organisation du service PTT (70) — A travers le monde philatélique (72) — Littérature philatélique (73) — Nos timbres-poste (75) — Nos oblitérations spéciales (76) — Enveloppes du premier jour d'émission (77) — Nouvelles de la Fédération (77) — Nouveaux timbres-poste (78).

ПАЖЊА!

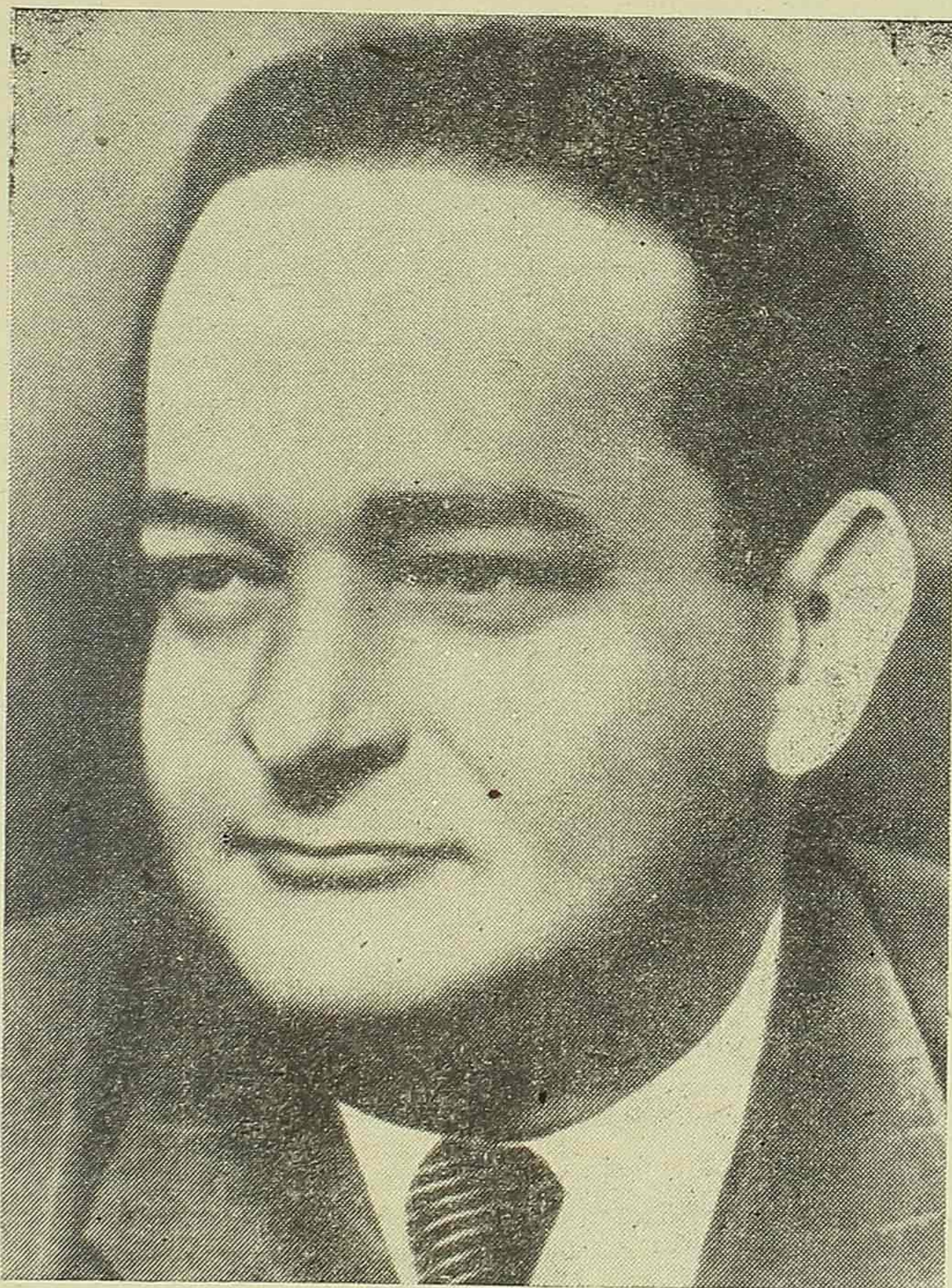
ПРЕТПЛАТУ СЛАТИ НА ТЕКУЋИ РАЧУН
УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ
„ФИЛАТЕЛИСТЕ“ 104 — Т — 502

Цена овог
броја дин.

20

Вечна слава Борису Кидричу

После тешке и дуге болести, која је од почетка испунила забринутошћу сваког нашег трудбеника, преминуо је друг Борис Кидрич, доследни револуционарни првоборац радничке класе и радног народа, један од најблиставијих умова нашег револуционарног покрета и неуморни радник на делу изградње социјализма.

Друг Борис Кидрич, још од младих дана, понесен великим идејама научног социјализма, посветио је читав свој живот револуционарној борби радног народа Југославије. Пре рата, он је био истакнути борац за изградњу и учвршћење Комунистичке партије Југославије. У судбоносним данима окупације, 1941 године, друг Борис Кидрич био је у Словенији организатор ослободилачке борбе наших народа. После ослобођења

Он је као партиски и државни руководилац неуморно радио на учвршћењу народне власти и привредној изградњи наше земље. Као један од најјачих теоретичара наше социјалистичке изградње, Борис Кидрич огромно је допринео изналажењу нашег сопственог пута у социјализам и разоткривању корена и суштине контрареволуционарног бирократизма.

У пуном расцвету свога стваралаштва, друг Борис Кидрич је отишао из наше средине. Он је сагорео у борби за победу социјализма у нашој земљи и одлази не дочекавши сазревање плодова за које се борио и последњим својим дахом. Његовом смрћу наша социјалистичка домовина и сви наши народи изгубили су једног од својих највећих синова.

Лик Бориса Кидрича, до краја оданог и неустрашивог револуционара, неуморног радника и смелог мислиоца, узорног човека и доброг друга, остаће неизбрисив у успомени и историји народа Југославије.

Нека је вечна слава другу Борису Кидричу!

**ЦЕНТРАЛНИ КОМИТЕТ САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ
САВЕЗНИ ОДБОР СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА
РАДНОГ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ**

Једанаестог априла 1953 године у 14,25 часова умро је после дуже болести друг Борис Кидрич, члан Савезног извршног већа и претседник Одбора за привреду.

Веран син свога народа, друг Борис Кидрич је сав свој живот и све своје снаге и способности посветио борби за народно ослобођење и за стварање и организовање нове народне државе. Кроз читаву ту борбу друг Кидрич је увек био на најтежим и најодговорнијим местима, решавајући увек и у најсложенијим ситуацијама успешно задатке које му је народ поверио.

У време Народноослободилачке борбе друг Кидрич је био организатор народног устанка у Словенији и први политички комесар Главног штаба Народноослободилачке војске Словеније, организатор народне власти у Словенији и претседник прве народне владе Словеније. У периоду обнове земље и стварања економске основе социјалистичке изградње другу Кидричу се поверава најтежи и најодговорнији задатак руководиоца привредне изградње ФНРЈ, који је могао да изврши само човек такве несаломљиве енергије и изванредних способности какав је био друг Кидрич.

Као доследни револуционарни борац за социјализам у процесу преображаја нашег друштвеног и државног живота на новим основама социјалистичке демократије, друг Кидрич је имао водећу улогу у изградњи темеља радничког самоуправљања и новог привредног система.

У часу када је друг Кидрич најинтензивније радио на завршавању и уобличавању нашег новог привредног система, савладала га је тешка болест и коначно смрт.

Смрћу друга Бориса Кидрича Федеративна Народна Република Југославија губи једног од својих најистакнутијих бораца и организатора.

Дело друга Бориса Кидрича јесте и остаће један од камена-темеља нове социјалистичке Југославије.

Нека је вечна слава другу Борису Кидричу!

САВЕЗНО ИЗВРШНО ВЕЋЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд, 11 априла 1953 године.

ИЗРАЗИ САУЧЕШЋА ФИЛАТЕЛИСТА

На дан 13 априла ове год. пре подне претставници Савеза филателиста Југославије и Савеза филателиста Србије, поводом смрти великог револуционара Бориса Кидрича, уписали су у књигу жалости у име читаве наше организације изразе саучешћа:

„Свесни великог губитка којим је погођен читав наш народ смрћу великог револуционара и борца за социјалистичку изградњу наше земље друга Бориса Кидрича придружују се дубокој боли општенародне жалости.

ЗА САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА
СРБИЈЕ:

Михаило Јањић
Синиша Остојић
Милорад Бировљев
Милан Бороња

ЗА САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА
ЈУГОСЛАВИЈЕ:

Инж. Жива М. Ђорђевић
Јован Т. Јојкић
Божидар Видовић
Риста Аћимовић

КОМЕМОРАТИВНА СЕДНИЦА УПРАВЕ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ И УПРАВЕ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

На дан 13 априла ове год. по подне, у знак жалости за другом Борисом Кидричем, доследним револуционаром и комунистом, управе Савеза филателиста Југославије и Савеза филателиста Србије одржале су заједничку комеморативну седницу.

О животу и раду друга Кидрича говорио је Претседник Савеза филателиста Југославије Инж. Жива М. Ђорђевић, па су онда упућени телеграми Савезном Извршном Већу Народне Скупштине ФНРЈ, Централном комитету Савеза комуниста Југославије и другарици Зденки Кидрич.

САВЕЗНОМ ИЗВРШНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Придружујући се дубоком болу наших народа због ненакнадивог губитка друга Бориса Кидрича, јунака социјалистичког рада, филателисти читаве Југославије изражавају своју решеност да заједно са нашим народима наставе одлучно започето дело изградње социјализма у нашој земљи до коначне победе.

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ
САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ЦЕНТРАЛНОМ КОМИТЕТУ САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Филателисти широм наше земље придружују се општеном болу за прерано изгубљеним другом Борисом Кидричем — револуционаром, борцем за слободу и независност наше отаџбине и изградње социјализма.

Несебично сагоревање друга Кидрича у Револуцији и изградњи социјализма служиће за пример филателистима Југославије у борби за даљу изградњу социјализма у нашој земљи.

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ
САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ДРУГАРИЦИ ЗДЕНКИ КИДРИЧ

Ваш бол за нашим вољеним другом Борисом Кидричем деле заједно са нашим народима и сви филателисти Југославије.

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ
САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Пета редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије

На дан 29 марта 1953 год. одржана је у сали Централног већа Савеза синдиката Југославије у ул. Кардељевој бр. 12 у Београду V Редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије са дневним редом који је био раније објављен у „Филателисти“ бр. 3 за 1953 год.

Скупштину је отворио у 9 час. Претседник СФС Инж. Жива М. Ђорђевић. Но, пошто тога момента није било довољно присутних Скупштина је одложена за 10 час. После отварања Скупштине и поздрава присутних гостију, прешло се на избор радног претседништва, записничара и оверача записника. А онда је Скупштина наставила даље свој рад по дневном реду. Најпре је извршено бирање прегледача пуномоћја делегата, па се прешло на читање извештаја дотадање управе СФС.

Врло обиман и документован извештај Управног одбора СФС (који је у целости био примљен на последњем састанку Управе СФС на дан 28 марта ове год. по подне) прочитали су секретар СФС Божидар Видовић и Претседник СФС Инж. Жива М. Ђорђевић.

После излагања унутрашње и спољне ситуације под којом се у току последње године одвијао рад СФС, друг Божидар Видовић је упознао Скупштину са радом Управног одбора СФС и њеног Секретаријата, а онда са унутрашњом и спољном разменом марака, са ангажовањем нашег чланства око припремања I југословенске филателистичке изложбе, и са проблемима омладине и пионира у нашој организацији.

Затим се друг Инж. Жива Ђорђевић, у другом делу извештаја, осврнуо на крета-

ње чланства и на пораст основних организација у НР Србији, па је подвукао да наша организација треба и надаље да остане на становишту да поштанска управа у принципу емитује мали број пригодних серија. Али у конкретним ситуацијама када се ради о нужном обележавању путем пригодних марака извесних крупних датума поштанска управа треба да емитује што квалитетније марке у великом тиражу, са малим номиналама, и да их пусти у промет на свим — и најмањим поштама — у великим количинама без икаквих ограничења да би и сваки наш грађанин могао да прибави комплетне серије. Такође се друг Ђорђевић залагао за хитно укидање или измене „Наредбе о начину филателистичке размене поштанских марака са иностранством“. Потом је говорио о уређивању и пословању часописа „Филателиста“ и најзад је пред Скупштину истакао основне и непосредне задатке који стоје надаље пред Савезом филателиста Србије.

Извештај о финансиском пословању Савеза поднео је Скупштини Роман Петровић, благајник СФС. А онда је друг Душан Петковић, претседник Надзорног одбора поднео извештај Надзорног одбора у коме је похвалио рад Управног одбора СФС и предложио Скупштини да му да разрешницу. Па је на крају друг Стеван Валтер, претседник Суда части СФС поднео Скупштини извештај о раду Суда части.

У врло интересантној дискусији по врло крупним проблемима филателије учествовали су: Антоније Секељ, Милан Гавриловић, Андрија Шарчевић, Милан Влаисављевић, Риста Аћимовић, Драгослав Стефановић и други.

У читавом своме раду ова је Скупштина била на врло великој висини и једна је од до сада најквалитетнијих и најуспелијих. Кроз борбу мишљења на најдемократскији начин, без икаквог ограничавања, искристалисана су многа крупна питања и донесени врло корисни закључци за даљи рад СФС.

Путем телеграма Скупштини су пожелели плодносни рад: Филателистички савез Хрватске, Савез филателиста Босне и Херцеговине и Филателистична звезда Словеније.

Скупштини су као гости присуствовали: почасни претседник СФС друг Инж. Александар Петровић, претставник Дирекције пошта Сава Пашковић, претставник „Југофилателије“ Ђока Лужанин и претставник Завода за израду новчаница Народне банке ФНРЈ Драган Драговић.

Скупштина је свој рад завршила у 16 часова.

ZAKLJUČCI

PETE REDOVNE GODIŠNJE SKUPŠTINE SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

Na osnovu izveštaja Upravnog odbora SFS (koji su na Skupštini pročitali Božidar Vidović, sekretar SFS i Inž. Živa Đorđević, Pretsednik SFS), blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti SFS, kao i di-

skusije vođene po istima, Peta redovna godišnja skupština SFS, u interesu daljeg svestranog jačanja i razvitka SFS i jačanja jugoslovenske filatelije, odlučuje da se za dalji rad SFS usvoje u celosti sledeći zadaci, koji su izloženi u zaključcima Prve redovne godišnje skupštine SFJ, a odnose se na sve republičke filatelističke saveze, podružnice, povereništva i njihovo članstvo:

1) Pod rukovodstvom Saveza komunista Jugoslavije, na čelu na drugom Titom, uložiti sve snage: za pobedonosan završetak ključnih objekata; za dalju izgradnju socijalizma u našoj zemlji; za jačanje odbranbene sposobnosti naše Armije i naših naroda; za očuvanje i jačanje suvereniteta i nezavisnosti naše zemlje za očuvanje i učvršćivanje mira na našim granicama i u čitavom svetu;

2) Stalno podizati i razvijati budnost svih članova naše organizacije protiv neprijateljskih tendencija, neprijateljskog rada i neprijateljskih elemenata — i to kako protiv informbiroovaca i informbirovštine, tako i protiv svih vrsta reakcionarnih elemenata — i u koliko se u našim redovima pojave, energično ih izbacivati iz naše organizacije i tako jačati njenu čistotu;

3) Pojačati budnost protiv eventualnih separatističkih i šovinističkih tendencija u našoj organizaciji i u ma kom se obliku te tendencije pojavljivale energično ih u korenu ugušiti i njihove nosioce iz naše organizacije ukloniti;

4) Radi ostvarenja punog idejnog jedinstva u našoj organizaciji neophodno je da se čitavo naše članstvo, a u prvom redu sva naša rukovodstva, dobro upoznaju sa ciljem i zadacima naše organizacije. Stoga treba da prouče Program i Pravila Saveza filatelista Jugoslavije, Pravila Saveza filatelista Srbije, sve naše pravilnike kao i zaključke sa ove Skupštine i da se svakodnevno bore za njihovo svestrano sprovođenje u život. U interesu jačanja idejnog jedinstva, nužno je takođe da naše članstvo prouči i sav do sada objavljeni važniji materijal u našoj organizaciji, a zatim da nadalje — kroz rad naše organizacije, a i preko naših filatelističkih časopisa i preko ostale filatelističke literature — prati sve direktivne članke, druge važnije članke, uputstva i sl.; da uočava problematiku jugoslovenske filatelije i zadatke, koji stoje pred našom organizacijom, da o njima diskutuje i rešava ih;

5) SFS treba u potpunosti da sprovodi politiku naše organizacije, da sav svoj rad i rad svih svojih podružnica i povereništava usmeri u duhu ove politike, Programa i Pravila i direktiva Saveza filatelista Jugoslavije, Saveza filatelista Srbije i u duhu naše socijalističke stvarnosti i dalje demokratizacije zemlje, kao i jačanje bratstva i jedinstva naših naroda i naše nezavisnosti i suvereniteta. Neprekidno konkretnim predlozima i dr. SFS treba da ukazuje svestranu pomoć Savezu filatelista Jugoslavije i da se bori za puno i brzo sprovođenje svih njegovih odluka, direktiva i uputstava u život. Sve podružnice i povereništva i celokupno naše članstvo treba da pomogne Upravnom odboru SFS da ove zadatke ostvari, a i same podružnice i povereništva treba paralelno sa Upravnim odborom SFS da se bore za svestrano sprovođenje u život ovih zadataka;

Upravni odbor SFS i upravni odbori podružnica i povereništava svojim pravilnim radom i sprovođenjem u potpunosti u život politike naše organizacije treba da se energično suprotstavljaju svim skretanjima i negativnim tendencijama u našoj organizaciji, koje često proizilaze iz nedovoljnog poznavanja karaktera, problema, cilja i zadataka naše organizacije. Takođe treba voditi borbu i suzbijati svaki rad u našoj organizaciji protivan Programu, Pravilima i direktivama Saveza filatelista Jugoslavije i Saveza filatelista Srbije;

7) Čitavo naše članstvo, u prvom redu Управа SFS i uprave naših podružnica i povereništava, treba da vode stalnu i sistematsku borbu protiv eventualnih špekulantskih elemenata i špekulantskih tendencija u našim redovima i da sve špekulantske elemente energično čiste iz naših redova uz jednovremeno vođenje svestrane borbe na širokom frontu za popularizaciju i izvojevanje punog i čistog amaterizma u našoj organizaciji i jugoslovenskoj filateliji;

8) Podružnice i povereništva treba da se u svom radu orijentišu prvenstveno na svoje sopstvene snage i sredstva. Uz pomoć čitavog svog članstva, koga treba stalno aktivizirati na izvršavanju konkretnih zadataka, podružnice i povereništva treba da stvaraju

svoju materijalnu bazu za dalji svoj uspešan rad i razvitak (izgradnja, održavanje i čuvanje filatelističkih domova, obezbeđenje društvenih prostorija za filatelističke sastanke, nabavka vitrina, osnivanje biblioteka i čitaonica, izrada ili nabavka filatelističkog materijala itd.), i za izvršavanje svih svojih zadataka. Jer, ovakav rad ima za naše članstvo vrlo veliki vaspitni značaj, a u interesu je osamostaljenja naših osnovnih organizacija i sprovođenja nužne štednje u našoj organizaciji po svim linijama. S druge strane treba se suprotstaviti i osuditi svaku neaktivnost i pasivizaciju u radu. Neaktivne članove u rukovodstvima treba odmah zamenjivati aktivnim članovima, koji vole našu organizaciju, imaju ljubavi prema njoj i hoće u njoj da aktivno i disciplinovano rade u duhu Pravila SFJ i SFS;

9) Upravni odbor SFS treba da izvrši analizu dosadnjeg rada sa svim podružnicama i povereništvima i da iznađe neposredniji i efikasniji metod rada i nove organizacione forme za bolji uvid u rad podružnica i povereništava i da sa njima ostvari što neposredniji kontakt i saradnju i ukazuje im što više konkretne pomoći. U Beogradu, Upravni odbor SFS treba povremeno da održava zajedničke sastanke sa upravama podružnica po važnim pitanjima i problemima naše organizacije. Upravni odbor SFS treba i nadalje češće da analizira rad i rezultate podružnica i povereništava, da izvlači iz njihovoga rada potrebne zaključke, da hitno prenosi korisna iskustva na sve osnovne organizacije, a suzbija štetne tendencije po organizaciju, i da koordinira rad osnovnih organizacija i pomaže ih u radu. S druge strane Upravni odbor SFS treba da preduzme potrebne mere za što veće osamostaljenje u radu, u duhu Pravila SFJ i SFS, svih osnovnih organizacija i da doprinese i omogući što veće razbuktavanje i dolaženje do punog i svestranog izražaja njihove korisne inicijative. Između ostalog, Upravni odbor SFS, odnosno članovi Upravnog odbora SFS treba s vremena na vreme da obilaze ne samo sastanke podružnica u sedištu Upravnog odbora SFS nego, po mogućnosti, i sastanke podružnica i povereništava u unutrašnjosti i da uspostave još neke druge elastičnije i bogatije forme neposrednije saradnje i opštenja sa njima;

10) Radi ostvarenja punog organizacionog jedinstva nužno je da se Upravni odbor SFS po vertikali na više čvrsto poveže i saraduje sa rukovodstvom SFJ i svestrano ga i stalno pomaže, i ovu organizacionu vezu sve više jača; a na niže treba da se takođe čvrsto poveže sa svim svojim podružnicama i povereništvima, da njihov rad usmerava u duhu Pravila SFJ i SFS, da ih pomaže u radu, da se brine za pravilno sprovođenje politike naše organizacije u život i da preduzima mere za svestrano organizaciono učvršćivanje i razvitak podružnica i povereništava;

11) Upravni odbor SFS i upravni odbori podružnica treba i nadalje da tretiraju i rešavaju izvesne probleme i zadatke kolektivno;

12) Sva rukovodstva naše organizacije — radi pravilnijeg, efikasnijeg i bržeg izvršavanja svojih zadataka — treba u svojim sedištimu da se horizontalno povežu i najtešnje saraduju sa predstavnicima Saveza komunista Jugoslavije, narodne vlasti, omladinskih, pionirskih i raznih masovnih i društvenih organizacija, škola, kulturnih ustanova, raznih kolektiva i td.;

13) Upravni odbor SFS treba da doprinosi stvaranju čitave mreže novih podružnica i povereništava. U vezi ovoga treba da postane inicijator i da preduzima mere i pomaže osnivanje novih podružnica i povereništava u duhu Pravila SFJ i SFS; treba da se vodi kurs da se osnuju podružnice, odnosno povereništva u svim našim gradovima i mestima, a po svim našim osnovnim, nižim, srednjim, stručnim i sl. školama — filatelistička jezgra. U vezi ovoga s druge pak strane naše postojeće podružnice i povereništva ne treba da čekaju da rukovodstvo SFS oformi u njihovoj okolini novu podružnicu ili povereništvo, već treba i sama da daju republičkom rukovodstvu predloge i u sporazumu sa njima da preduzimaju organizacione i druge pripreme za osnivanje kakve nove podružnice ili povereništva. Svaka naša osnovna organizacija — podružnica i povereništvo — treba da zrači duhom naše organizacije i da bude snažno jedinstveno organizaciono jezgro na koje se naša organizacija može svestrano osloniti pri izvršavanju svojih zadataka. Dakle, kao takvo jezgro, svaka naša podružnica i povereništvo treba da bude za mesto u kome se nalazi i za čitavu svoju okolinu inicijator stvaranja novih podružnica i povereništva, daljeg razgranjavanja i oma-

sovljenja naše organizacije. Prilikom osnivanja novih podružnica i povereništava treba voditi kurs da se ukloni dosadnja teritorijalna neravnomernost u razvitku naše organizacije;

14) Preduzeti potrebne mere za omasovljenje naše organizacije sa trudbenicima, omladincima i pionirima, uz jednovremeno energično i radikalno čišćenje naših organizacija od svih eventualnih nefilatelističkih elemenata;

15) Analizirati dosadnji rad sa omladincima i pionirima, u svim podružnicama i povereništvima i u čitavoj našoj organizaciji; izvući te analize konkretne zaključke i onda iznaći nove organizacione forme i metod rada sa omladincima i pionirima i preduzeti efikasne mere za prvenstveno omasovljenje podružnica i povereništava sa omladincima i pionirima. Paralelno sa ovim Upravni odbor SFS sa svoje strane treba da se čvrsto poveže sa republičkim rukovodstvom za prosvetu, nauku i kulturu, sa republičkim rukovodstvima omladine i pionira i sa njima se sporazume o nužnoj potrebi da Savez filatelista Srbije, kao masovna društvena organizacija, otpočne da vrši na širokom frontu punu vaspitnu i kulturnu ulogu među omladincima i pionirima u vanškolskom vremenu; da može u školama osnivati specijalna organizaciona omladinska i pionirski filatelistička jezgra i uz pomoć nastavnika da može omogućiti omladincima i pionirima da se bave filatelijom, da bi iz toga izvukli potrebne koristi za svoje vaspitanje, razvitak i uspeh u školi i društvu. Stvaranje podmlatka filatelista i njegovo svestrano odgajanje u duhu socijalizma treba da je osnovni zadatak Saveza filatelista Srbije;

16) Do sada je rad naših osnovnih organizacija — podružnica i povereništava — bio prazan, bezsadržajan, siromašan i dosta apolitičan i svodio se samo uglavnom na nabavku i razmenu maraka. Da bi naša organizacija išla pravilnim putem, treba u radu osnovnih organizacija izvršiti preorijentaciju. Potrebno je u svim našim podružnicama i povereništvima oživeti filatelističke sastanke i redovno ih održavati sa celokupnim članstvom. Sadržaj rada treba svestrano obogatiti, osvežiti i upotpuniti tretiranjem celokupne problematike jugoslovenske filatelije, organizujući istovremeno i ideološko-politički i kulturno-prosvetni rad. Treba organizovati upoznavanje celokupnog članstva sa Pravilima i Programom SFJ, sa Pravilima SFS i raznim direktivama i dr. Upravni odbori podružnica i povereništava treba sa svakom direktivom i sl. da obavezno upoznaju članstvo. Treba aktivizirati članstvo u osnovnim organizacijama na izvršavanju konkretnih zadataka kroz najrazličitije forme rada. Treba razvijati društveni život u organizaciji — održavati povremeno razna filatelistička predavanja, priredbe, izlete i td. Kroz svoj rad osnovne organizacije treba da pristupe rešavanju naših osnovnih i neposrednih zadataka. Kroz osnovne organizacije treba širiti smisao za lepo, za bolje upoznavanje istorije, geografije, grafičke i dr. umetnosti, kao i ostalih kulturnih tekovina i sadanjih zbivanja u našoj zemlji i pri tome negovati drugarstvo, skromnost, urednost i štednju. Istovremeno treba i nadalje razvijati kod čitavog članstva ljubav prema domovini u duhu daljeg jačanja bratstva i jedinstva naših naroda i doprinositi stvaranju svesnih i aktivnih graditelja socijalizma;

17) Upravni odbor SFS i upravni odbori naših osnovnih organizacija i čitavo naše članstvo treba da pristupe širokoj i sistematskoj popularizaciji jugoslovenske filatelije i naše organizacije kroz najrazličitije i najelastičnije forme rada (održavanje smotri i izložbi maraka u sedištu organizacije ili njenoj okolini; predavanja o filateliji, diskusioni sastanci o filateliji; pisanje u filatelističkoj, onda u dnevnoj, nedeljnoj centralnoj i lokalnoj štampi, držanje predavanja o filateliji preko radija i td.) i to prvenstveno među omladinom i pionirima, a u duhu Programa i Pravila SFJ, Pravila SFS, naše socijalističke stvarnosti i ovih zaključaka;

18) preduzeti potrebne mere za omasovljenje SFS kako sa omladinom i pionirima, tako još i sa ženama, omladinkama i pionirkama;

19) radi daljeg produbljavanja međusobne saradnje sa poštanskom upravom, potrebno je da se Upravni odbor SFS i upravni odbori svih naših podružnica i povereništava u svojim sedištimu povežu sa odgovarajućim organizacionim jedinicama poštanske uprave i da sa njima stalno što tešnje saraduju po svim pitanjima jugoslovenske filatelije;

20) najmanje jednom godišnje Upravni odbor SFS treba da održi u svome sedištu ili kome drugom me-

stu na teritoriji NRS filatelističku izložbu republičkog karaktera.

21) obzirom da su izložbe i smotre maraka u našoj organizaciji najkarakterističnije i najizrazitije forme rada, kroz koje se može ne samo angažovati ili aktivirati na izvršavanje najraznovrsnijih zadataka veliki broj naših članova, nego preko kojih se može i najefikasnije i najbolje vršiti popularizacija naše organizacije i jugoslovenske filatelije u javnosti — to svaka naša podružnica i povereništvo treba svojim sopstvenim snagama i sredstvima da u svome mestu ili okolini povodom značajnijih i važnijih datuma, a najmanje dva puta godišnje, održava svoju izložbu ili smotru maraka. Takođe je nužno radi omasovljenja naše organizacije, da naše osnovne organizacije prireduju i posebne izložbe i smotre maraka za omladince i pionire; da organizuju stalne izložbe u svojim prostorijama i na javnim najprometnijim mestima da organizuju u centru svoga mesta filatelističke izloge ili izlažu filatelistički materijal u zajednici sa kakvom kulturnom ustanovom ili društvenom organizacijom povodom njihovih svečanosti, proslava i sl. Pored svega ovoga naši članovi treba da uvek uzimaju aktivnog učešća sa svojim izloščima ne samo na pobrojanim izložbama, smotrama maraka i filatelističkim manifestacijama, nego i prilikom održavanja filatelističkih izložbi u drugim mestima, onda na republičkim, saveznim i međunarodnim filatelističkim izložbama i manifestacijama;

22) časopis »Filatelista« — organ SFS treba i nadalje da usmeri celokupno svoje pisanje u potpunosti u duhu Programa i Pravila SFJ i Pravila SFS, ovih zaključaka i naše socijalističke stvarnosti. »Filatelista« treba u svemu da postane uistini agitator, propagator i organizator filatelije na teritoriji NR Srbije. On treba da piše o zadacima koji stoje pred našom organizacijom, kao i o perspektivi daljeg razvoja naše organizacije i jugoslovenske filatelije. On treba da doprinese efikasnom i pravilnom rešavanju svih tih problema i zadataka, kao i brzom omasovljenju naše organizacije naročito sa omladincima, pionirima i ženama; on treba da doprinese brzom formiranju novih filatelističkih podružnica, povereništava i omladinskih i pionirskih filatelističkih centara po školama. On treba da informiše na vreme i privuče na rešavanje krupnih problema filatelije NRS i jugoslovenske filatelije čitavo naše članstvo.

Da bi se u svemu ovome uspelo treba preduzeti potrebne mere: da Redakcioni odbor »Filateliste« uvek bude sastavljen od članova koji su voljni i sposobni da odgovore svim ovim zadacima; da naši članovi kupuju »Filatelistu« i ostalu filatelističku literaturu; da se pojača rasturanje »Filateliste« i među ostalim bratskim republičkim savezima; da se angažuje veći broj saradnika, a »Filatelista« da se štampa sa bogatijim i svetranijim sadržajem kojim će se tretirati sva filatelistička problematika, a naročito aktuelna; da se u svim našim podružnicama i povereništvima formiraju dopisnički centri; da podružnice i povereništva obavezno isplaćuju pojedine brojeve časopisa odmah po prijemu.

23) U interesu dalje nužne popularizacije skupljanja poništenih maraka od strane svih naših članova, a u prvom redu od strane naših omladinaca, omladinki, pionira i pionirki, pojačati unutrašnju kružnu razmenu sa poništenim markama obuhvatajući sve naše podružnice i povereništva i što veći broj članova. Pored ovoga iznaći i druge organizacione forme za isključivu međusobnu razmenu poništenim markama, a ne kao što je do sada praktikovano da se poništene marke kroz ovu razmenu zamenjuju za novac.

24) U cilju što šire i svestranije popularizacije u inostranstvu naše zemlje i svih zbivanja u njoj, kao i jugoslovenske filatelije, a i daljeg jačanja njihovog ugleda u svetu, pojačati razmenu maraka sa inostranstvom. Pri ovome, u interesu očuvanja i poboljšanja renomea i vrednosti naše marke u inostranstvu, treba jednovremeno voditi oštru borbu protiv svih onih koji razmenu maraka vrše iz nefilatelističkih pobuda ili doprinose na koji način da interes za našu marku u inostranstvu slabi i da se tako njena vrednost umanjuje;

25) Upravni odbor SFS i upravni odbori svih podružnica i povereništava treba da pristupe sistematskom prikupljanju i sređivanju materijala za pisanje istorije razvitka pojedinih osnovnih filatelističkih organizacija i razvitka filatelije na teritoriji NRS i Jugoslavije;

26) Upravni odbor SFS i upravni odbori svih naših podružnica i povereništava treba i nadalje među članstvom da organizuju rasturanje izložbene marke, pogodnih koverata, kard-maksimuma i klaserčića izdatih od strane SFJ povodom održavanja Prve jugoslovenske filatelističke izložbe, kako bi SFJ mogao da isplati sva potraživanja u vezi održavanja ove izložbe;

27) Čitav rad SFS treba nadalje usmeravati u potpunosti u duhu naše socijalističke stvarnosti.

Надаље V редовна годишња скупштина СФС одлучује:

28) Да, обзиром на досадање искуство, Управни одбор СФС затражи од Савеза филателиста Југославије, да издајствује од Главне дирекције пошта ФНРЈ да Савет за издавање марака при Главној дирекцији пошта ФНРЈ буде надаље по питању издавања пригодних марака не саветодавни орган поменуте Дирекције, као што је то до сада био, већ званичан форум који ће свестрано одлучивати о издавању разних пригодних марака с тим да Главна дирекција пошта ФНРЈ има право вета над свим одлукама овог Савета;

29) Да Управни одбор СФС затражи од Савеза филателиста Југославије да предложи надлежнима да у Савет за издавање марака при Главној дирекцији пошта ФНРЈ уђу као његови стални чланови претставници просвете, науке и културе, затим оmlадине и пионира Југославије;

30) Да Управни одбор СФС затражи од Савеза филателиста Југославије да издајствује од поштанске управе ФНРЈ и ВУЈНА СТТ да на даље у принципу издају мали број пригодних серија марака, али у конкретним ситуацијама: када се ради о нужном обележавању путем пригодних марака извесних крупних датума, који доприносе даљем јачању братства и јединства наших народа, јачању наше независности и изградњи социјализма; или када се пригодним маркама обележавају извесни догађаји и разни историски моменти или неки од моментата из нашег савременог збивања, који доприносе јачању наше земље и њеној популаризацији у свету; или када се пригодним маркама обележавају важни догађаји у свету, који доприносе јачању мира у свету и међународној солидарности и сарадњи — да у свим оваквим случајевима обе поштанске управе обавезно, без обзира колики ће то бити број серија, да их издају, и то што квалитетније, али у великом тиражу, са малим номиналама, без кључне марке и без икаквих ограничења, с тим да све поште у земљи, тј. и оне најмање, буду снабдевене са великим количинама оваквих серија, и да се исте употребљавају за франкирање кроз дужи период времена и да их може комплетне набављати не само сваки организован филателиста већ и сваки наш грађанин. На овај начин моћи ће пригодне марке да дођу у руке милиона наших радних људи, да би их са своје стране потсетиле на важне и значајне догађаје код нас и у свету.

31) Обзиром да се кроз досадању праксу показало да Наредба о начину филателистичке размене поштанских марака са иностранством („Службени лист ФНРЈ“ бр. 33/52) претставља врло узан оквир, кроз који се може вршити филателистичка размена са иностранством — то Управни одбор СФС треба да затражи од Савеза филателиста Југославије да издејствује од надлежних укидање или измену ове Наредбе. Са повољним решењем овога питања југословенски филателисти ће, путем размене поштанских марака са својим партнерима у иностранству, моћи да узму врло значајног удела у даљој популаризацији наше земље широм света. На овај начин моћи ће наше марке да у великом броју пређу нашу границу и да путем поштанских пошиљака допру у сваки кут земљине кугле, да би тамо популарисале још више нашу земљу и допринеле да она стекне још већи број пријатеља.

32) Савез филателиста Југославије је, као искључиви репрезентент и заступник југословенске филателије у земљи и у иностранству, од оснивања до данас, ставио на дневни ред решавање главне проблеме југословенске филателије. Међутим, и поред огромног и сталног залагања његових претставника код поштанске управе, скоро ни један од крупнијих проблема до сада није решен од стране поштанске управе. Због овога Управни одбор СФС треба да затражи од Савеза филателиста Југославије да највише надлежне и меродавне факторе свестрано упозна са досадањом емисионом политиком поштанске управе при издавању свих врста поштанских марака, а нарочито пригодних, као и са нужном потребом даљег развоја југословенске филателије и умоли надлежне за хитно решење овога питања;

33) Да управни одбор СФС, у споразуму са републичким руководством омладине, пионира и Савета за просвету, науку и културу НР Србије кооптира по једног њиховог претставника у Управни одбор СФС;

34) Да подружнице и повереништва од 1 априла 1953 године обавезно уплаћују Савезу филателиста Србије на име чланарине по 40 динара месечно за сваког свог одраслог члана, с тим да свакоме од њих Савез филателиста Србије, односно Уредништво часописа „Филателиста“ — преко подружнице, односно повереништва доставља бесплатно часопис „Филателиста“. За омладинце чланарина и даље остаје иста и они не морају обавезно куповати „Филателисту“, али одрасли чланови треба да их упознају са садржином истих;

35) Да Управни одбор СФС позове све подружнице, повереништва и појединце, који дугују Уредништву за испоручене часописе „Филателиста“ да најдаље за два месеца, тј. до 1 јуна ове год. измире своја дуговања Уредништву, или у противном ако не измире своја дуговања да Управни одбор

СФС предузме потребне мере за наплату дугова. Враћање од стране дужника Уредништву већ примљених, а непродатих бројева „Филателиста“ не долази у обзир.

36) Да се Управе подружница и повереништва побрину да се међу њиховим чланством распродају и до сада изашли бројеви „Филателиста“ који се налазе као залиха у Уредништву „Филателисте“;

37) Да се „Филателиста“ и даље штампа, али да Управни одбор СФС предложи Савезу филателиста Југославије да у споразуму са осталим републичким савезима проучи могућност евентуалног издавања једног часописа — органа Савеза филателиста Југославије, на место досадања три републичка („Филателиста“, „Филателија“ и „Нова Филателија“).

38) Сви ови закључци су у ствари основни и непосредни задаци читаве наше организације од којих неке треба Управни одбор СФС и управни одбори подружница и повереништва, а и целокупно наше чланство, да реше у једном краћем року (непосредне задатке), а друге опет (основне задатке) кроз нешто дужи период времена.

У интересу даљег учвршћења, јачања и развоја филателије НР Србије и југословенске филателије, нужно је да читаво наше чланство свестрано и добро проучи ове закључке и свесрдно се заложити свим својим снагама за њихово потпуно спровођење у живот.

Синиша Остојић изабран за почасног члана СФС

С преласком на 5 тач. дневног реда друг Јован Т. Јојкић, члан Управног одбора СФС у име неколицине филателиста предложио је Скупштини да Синишу Остојића, члана Управног одбора СФС због његовог вишегодишњег истраживачког рада при обради марака Србије и обогаћивања наше филателистичке литературе писањем о овоме, изабере за почасног члана СФС.

Скупштина је овај предлог једногласно прихватила и изабрала Синишу Остојића за почасног члана СФС. После честитања од стране Претседника СФС Синиша Остојић се Скупштини топло захвалио и рекао да ће уложити све своје снаге и знање за даљи развој наше филателије.

Борислав Мрђа искључен из чланства СФС

Одлуком Савеза филателиста Србије бр. 220 од 28-ИI ов. год. Борислав Мрђа члан подружнице „Ловренц Кошир“ (Београд) искључен је из чланства Савеза на неограничено време, зато што је прекршио „Наредбу о начину филателистичке размене поштанских марака са иностранством“. На ову одлуку Борислав Мрђа се писмено жалио V Редовној скупштини СФС. Пошто је Претседник СФС Скупштини прочитао у целини одлуку о искључењу Борислава Мрђе из чланства Савеза, као и његову жалбу Скупштини, развила се врло жива дискуси-

ја. Сви дискусанти су се сложили да је Борислав Мрђа учинио законски прекршај, али су неки од њих пледирали за ублажење казне — да се искључи на две или три године. На крају је ову казну изречену од стране СФС Скупштина једногласно потврдила као оправдану, а жалбу Борислава Мрђе одбацила.

Нова управа Савеза филателиста Србије

Пре бирања нове Управе СФС, Пета редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије одржана на дан 29 марта 1953 године у Београду, на предлог Јосифа Јежека из Ваљева, акламацијом једногласно је по трећи пут изабрала за Претседника Савеза филателиста Србије друга Инж. Живу М. Ђорђевића.

Овим и оваквим избором Пета редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије, а преко ње и филателисти Србије, изразила је и ове године своје досадашњем Претседнику Инж. Живи М. Ђорђевићу своје признање за његов осведочени рад и залагање на учвршћењу и развоју филателије у НР Србији и ФНРЈ.

После овога, на предлог известиоца кандидационе комисије друга Михаила Јањића, Скупштина је једногласно изабрала следећу Управу Савеза филателиста Србије:

А. — Управни одбор СФС

- 1) Инж. Жива М. Ђорђевић, претседник СФС (Претседник Комисије за ревизију пројеката НРС — Београд)
- 2) Михаило М. Јањић, шеф извозног одељења „Југолека“ (Београд)
- 3) Инж. Мирко Вернер, шеф унутр. трг. АП Војводине (Нови Сад)
- 4) Мирко Хабдија, Генерални директор ДОЗ-а (Београд)
- 5) Риста Аћимовић, Директор Дирекције краткорочних кредита Централне Народне банке за Србију (Београд)
- 6) Сениша Остојић, Виши саветник бив. Министарства финансија ФНРЈ у пензији (Београд)
- 7) Јован Т. Јојкић, службеник Дирекције пошта (Београд)
- 8) Божидар Видовић, шеф комерцијалног одељења Завода за израду новчаница Народне банке ФНРЈ (Београд)
- 9) Алфред Јанзекковић, капетан I класе ЈНА (Земун)
- 10) Андрија Шарчевић, адвокат (Суботица)
- 11) Јосиф Јежек, професор Гимназије (Ваљево)
- 12) Милентије Стојиљковић, професор Више педагошке школе (Ниш)
- 13) Антоније Секел, пуковник ЈНА (Београд)
- 14) Душан Драгинчић, новинар (Нови Сад)
- 15) Тихомир Деља, рачунски службеник Управе станбених зграда Општине Теразије (Београд)

16) Милорад Бировљев, службеник Групе за пројектовање Фабрике ацетиленских хемикалија (Београд)

17) Драгослав Раденковић, референт за контролу извршења друштвеног плана НО града Београда (Београд)

18) Инж. Жарко Божјак, пензионисани професор (Зрењанин)

19) Милован Матић, генерални секретар Националног комитета УНЕСКО (Београд)

20) Драгомир Лучић, шеф возног парка Фабрике — Индустрије мотора у Раковици (Београд)

21) Милан Влаисављевић, занатлија — четкар (Вршац)

22) Ђура Немет, шеф продајног одељења „Сремаг“ (Бачка Топола)

23) Инж. Предраг Пећинар, електро-машински инжењер (Београд)

24) Инж. Роман Петровић, референт продајног одељења фабрике — Индустрија мотора у Раковици (Београд)

25) Драгутин Бачић, члан „Стаклорезачке задруге“ (Београд)

26) Милан Бороња, службеник књиговодства предузећа „Инвест-Импорт“ (Београд)

27) Димитрије Јањићијевић, службеник.

Б. — Надзорни одбор СФС

- 1) Душан Петковић, хонорарни службеник књиговодства хотела „Мажестик“ (Београд)
- 2) Љубивоје Илић, пензионисани референт бив. Министарства пољопривреде
- 3) Милан Ивановић, саветник Завода за статистику и евиденцију ФНРЈ (Београд)
- 4) Стеван Чоловић, директор предузећа за изградњу спортске дворане Савеза спортова Југославије у Београду (Београд)
- 5) Ернест Вајс, виши кредитни комерцијалиста Народне банке (Суботица)

В. — Суд части СФС

- 1) Стеван Валтер, пензионисани државни службеник (Београд)
- 2) Др. Милан Станић, шеф Одељења Државног секретаријата за унутрашње послове НРС (Београд)
- 3) Др. Никола Грујић, лекар (Нови Сад)
- 4) Милан Гавриловић, секретар предузећа „Радулашка“ — фабрика жица и жичаних производа (Београд)
- 5) Стјепан Франковић, п. пуковник ЈНА (Трстеник)

Делегати за II редовну годишњу скупштину Савеза филателиста Југославије

У смислу чл. 6 ст. 2 Правила Савеза филателиста Југославије и чл. 13 тач. 7 Правила Савеза филателиста Србије, V редовна годишња скупштина СФС једногласно је изабрала делегате и заменике делегата за II редовну годишњу скупштину Савеза филателиста Југославије, и то:

А. — За делегате:

- 1) Инж. Жива М. Ђорђевић — Претседник СФС (Београд)
- 2) Михаило Јањић (Београд)
- 3) Риста Аћимовић (Београд)
- 4) Мирко Хабдија (Београд)
- 5) Инж. Мирко Вернер (Нови Сад)
- 6) Јован Јојкић (Београд)
- 7) Андрија Шарчевић (Суботица)
- 8) Божидар Видовић (Београд)
- 9) Тихомир Деља (Београд)
- 10) Милован Матић (Београд)

Б. — За заменике делегата:

- 1) Драгослав Раденковић (Београд)
- 2) Алфред Јанзекковић (Земун)
- 3) Милорад Бировљев (Београд)

Конституисање Управног одбора Савеза филателиста Србије

Одмах по завршетку V редовне годишње скупштине СФС, у сали Централног већа Савеза синдиката Југославије, у којој је одржана и Скупштина, одржан је први са-

станак нове Управе. На предлог Инж. Живе М. Ђорђевића, претседника Савеза филателиста Србије, Управа СФС једногласно је изабрала, то:

- 1) Михаила Јањића из Београда, за Потпретседника СФС
- 2) Инж. Мирка Вернера из Новог Сада за Потпретседника СФС
- 3) Божидара Видовића из Београда за првог секретара СФС
- 4) Инж. Предрага Пећинара из Београда за другог секретара СФС
- 5) Драгомира Лучића из Београда за првог благајника СФС
- 6) Драгослава Раденковића из Београда за другог благајника СФС

Конституисање Надзорног одбора Савеза филателиста Србије

Такође одмах по завршетку V редовне годишње скупштине СФС конституисао се и нови Надзорни одбор СФС, па је једногласно изабран за претседника Надзорног одбора Савеза филателиста Србије досадањи претседник друг Душан Петковић.

ПОЗДРАВИ СА СКУПШТИНЕ

На предлог друга Ристе Аћимовића, члана Управног одбора СФС Скупштина је упутила следеће телеграме:

ПРЕТСЕДНИКУ ФНР ЈУГОСЛАВИЈЕ МАРШАЛУ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЈОСИПУ БРОЗУ ТИТУ

БЕОГРАД

Филателисти НР Србије окупљени на V Редовној годишњој скупштини шаљу Вам топле и искрене поздраве и уверавају Вас да ће уложити све своје снаге у раду на даљем развијању југословенске филателије као корисне и васпитне културне активности у нашем социјалистичком друштву.

У име свих наших чланова најсрдачније поздрављамо Вашу недавну посету пријатељској Великој Британији, која је посета још више учврстила међународни положај наше земље и још једном потврдила да је нова Југославија за равноправну сарадњу међу народима у циљу очувања мира у свету.

Делегати V Редовне годишње скупштине
Савеза филателиста Србије

ДРУГУ ПЕТРУ СТАМБОЛИЋУ Претседнику Извршног већа НР Србије

БЕОГРАД

Са V Редовне годишње скупштине Савеза филателиста Србије шаљемо Вам наше искрене поздраве. Изјављујемо Вам да ћемо уложити пуно труда како би наша организација окупила што већи број чланова и са своје стране допринела општим настојањима на васпитно-културном раду и подизању социјалистичке свести нашег народа.

Делегати V Редовне годишње скупштине
Савеза филателиста Србије

САВЕТУ ЗА ПРОСВЕТУ И КУЛТУРУ НР СРБИЈЕ

БЕОГРАД

Делегати подружница и повереништава Савеза филателиста Србије окупљени на V Редовној годишњој скупштини шаљу Савету топле поздраве и изјављују да ће усредсредити свој будући рад на окупљању омладине у филателистичке организације и на њеном васпитању у духу свесних градитеља социјализма.

Делегати V Редовне годишње скупштине
Савеза филателиста Србије

Филателисти Србије траже да се емитују што квалитетније марке

Недавно је Савез филателиста Србије одржао у Београду своју Пету редовну годишњу скупштину.

На скупштини је истакнуто да Савез филателиста остаје и даље на становишту да поштанска управа у принципу треба да емитује мали број серија марака. Али, да у конкретним ситуацијама, када се ради о нужном обележавању, путем пригодних марака, извесних крупних датума поштанска управа треба да емитује што квалитетније марке у великом тиражу, са малим номиналним вредностима и без икаквих ограничења и да све поште у земљи, укључујући и оне најмање, буду снабдевене са довољ-

ним количинама оваквих серија („Борба“ — 30. III. 1953 год.).

Филателисти Србије траже да се пригодне марке поводом историских догађаја емитују у што већем броју

Филателисти Србије тражили су на својој годишњој скупштини, која је одржана у Београду, да се и даље емитује мали број серија пригодних марака. Али када се обележавају историски датуми и крупни догађаји треба издати марке у што већем тиражу, како би се све поште у земљи, без икаквих ограничења, снабделе довољним количинама оваквих серија. Потребно је да овакве марке дођу не само у руке филателиста него и у руке милиона наших грађана („Политика — 30. III. 1953 год.).

Обавезно примање „Филателисте“ за редовне чланове

НАПЛАТА ДУГА ЗА ЧАСОПИС

На Петој редовној годишњој скупштини Савеза филателиста Србије, одржаној 29 марта ов. год., једногласно је донесен закључак да ће сваки редовни члан у будуће — од 1 априла 1953 г. — да прима часопис „Филателисту“, орган СФС.

Од 1 априла ће сваки редован члан обавезно уплаћивати на име чланарине за Савез по 40 динара месечно, а часопис ће му се бесплатно достављати преко подружнице или повереништва, којима припада.

Подружнице и повереништва дужни су да достављају Уредништву сваку промену бројног стања редовних чланова, према коме ће им се часопис слати. Ко не пошаље бројно стање, сматраће се да је бројно стање, које се у овом броју часописа објављује, непромењено, те ће се по њему слати.

У будуће треба слати промене најдаље до краја месеца, да би се идући број часописа могао штампати за пријављени број чланова. У исто време пријављиваће се и омладинци, који добровољно буду хтели да се претплате на лист.

*

Други закључак ове Скупштине за часопис је о наплати дуга, од подружница, повереништва и појединаца.

Дужници су били позвани да свој дуг за часопис исплате: општим позивима преко листа, непосредним писмима и опоменама, чиме је часопис био оптерећен непотребним трошковима. Има подружница и повереништва, која су се о све то оглушавала и ни најмање отплате нису слале. Не може се претпоставити да им опомене нису долазиле до руку, а кад су добијале часопис могли су на основу општег позива да се сете свог

дуга и обавезе да га плате. Не може се ни замислити да чак ни чланови управа, па ни одређени чланови за расподелу листа нису плаћали за лист. Новац је свакако прикупљен, а није слат. Оваквим нехатом те су организације, а и појединци, довели лист у положај, да није могао да излази редовно. Тиме су причињавали штету и Савезу и уредним члановима, правим филателистима, који су желели да примају лист уредно.

Да би се оваквом раду неких подружница и повереништава, па и појединачних претплатника стало на пут да се користе општом имовином Савеза, не плаћајући никакве накнаде за то, Скупштина је донела закључак: да сви дужници измире своја дуговања до 1 јуна ове год., а у противном да Управни одбор СФС предузме потребне мере за наплату дугова.

Скрећући пажњу свима дужницима на овај закључак, позивају се да своје дугове одмах измире преко тек. рачуна Уредништва „Филателисте“ код Нар. банке у Београду 104—Т—502. Упутнице су послате свима дужницима с листом.

Овим путем их Уредништво обавештава о стању дуговања. Код подружница и повереништава је у загради означена адреса на коју је лист слат. Како управе тих организација, тако и ови њихови повереници за растурање листа, имају да настану да се дугови ликвидирају до означеног рока. — Код ових дужника унесени су дугови закључно са бројем 3 од ове године. Нису унесене у списак оне организације, које су дужне само за последња три броја из ове године, јер се за њих, као досадање редовне платише, сматра да ће и ово уредно платити.

СПИСАК ДУЖНИКА

П о д р у ж н и ц е:	
	Динара
АПАТИН (Антун Шрајбер)	2.580.—
БЕЛА ЦРКВА (Јован Фишер)	1.126.—
БЕОГРАД „Л. КОШИР“ (Ђорђе Панић)	9.670.—
БЕОГРАД „САВА“	6.620.—
БОГОЈЕВО (Фрања Пап)	4.280.—
ЗРЕЊАНИН (Инж. Жарко Божјак)	8.020.—
КРАГУЈЕВАЦ (Богољуб Стефановић — до броја 12/52)	8.690.—
ЛЕСКОВАЦ (Бора Живанчевић)	1.800.—
ЛИТВА—БАНОВИЋИ (у Босни; Лудвик Лос — до бр. 6/52)	690.—
НОВИ КНЕЖЕВАЦ (Тихомир Кошанин)	5.080.—
ПОЖАРЕВАЦ (Мирослав Милошевић)	6.410.—
СВЕТОЗАРЕВО (Милан Ђ. Стефановић)	4.510.—
СЛАВОНСКИ БРОД (Хрв. Филателистичко друштво)	4.200.—
СМЕДЕРЕВО (Радисав Теофиловић)	6.384.—
СУБОТИЦА (Фрања Перчић)	12.400.—
П о в е р е н и ш т в а:	
БАЧКА ТОПОЛА (М. Свирчевић)	1.110.—
ВЕЛИКА ПЛАНА (Милутин Миљковић)	780.—
ВРАЊЕ (Милан Петковић)	900.—
КРУШЕВАЦ (Миодраг Јањић)	2.430.—
РАНКОВИЋЕВО (Јован Михаиловић)	390.—
СОКОБАЊА (Борисав Милетић)	900.—
СТАНИШИЋ (Александар Екеш)	3.270.—
СУРДУЛИЦА (Драгобрат Цветковић) до броја 12/52	3.770.—

ТОПОЛА — ОПЛЕНАЦ (Ђорђе Ђорђевић)	1.680.—
ЦРВЕНКА (Фодор Михаило) до бр. 8/52	982.—
ШИД (Антон Петелин)	1.800.—

П о ј е д и н а ч н и претплатници (са дужним износима у загради): Атлић Енвер — Тузла (155); Божиновић Тома — Сењски Рудник (180); Франдо Божић — Скопље (180); Бохињ Тоне — Крањ (240); Боцев Тод. Тома — Титов Велес (210); Гавриловић Добривоје — Владичин Хан (240); Зарезанков Киро — Титов Велес (180); Иванишевић Драган — Задар (245); Јурковић Филип — Шоштањ (270); Јоб Матија — Дубровник (296); Копривица Нико — Груда (216); Др. Костић Станко — Загреб (340); Лаушевић Сретен — Сусек (240); Максимовић Нестор — Жабал (240); Мереји Мирко — Сомбор (260); Милинковић Спасоје — Аранђеловац (220); Николовски Костадин — Битољ (300); Поповић Стево — Херцеговини (360); Субић Богољуб — Алексинац (220); Филателистичка подружница ФСХ — Делнице (460); Филателистички савез Македоније — Скопље (435); Филателистичко друштво — Трбовље (120); Филателистичко друштво — Блед (115); Филателистичко друштво — Шоштањ (490); Циврић Миливој — Сивац (231); Маленица Војислав — Београд (210).

Скреће се пажња свим дужницима да не пропусте одређени рок, јер ће сви трошкови за наплату дуга пасти на њихов терет.

Моле се и сви остали претплатници који имају мање дугове да их што пре исплате, а по могућству да пошаљу и претплату за 1953 годину. Наш тек. рачун код Народне банке 104-Т-502.

С. ОСТОЈИЋ

О цртежима на поштанским маркама кнежевине Србије

Овде ћемо, у кратким цртама, изнети колико је, по разноликим цртежима, издато српских поштанских марака; дакле, не разних марака, већ само опис разних цртежа. Самим тим, нећемо узимати у обзир боју, вредност, зупчање, папир и начин штампања појединих марака и њихове накладе.

Прве своје марке кнежевина Србија издала је 1 маја 1866. То су биле, истовремено, и прве српске марке за новине, са којима је вршена наплата поштарине за новине и часописе, који су долазили из иностранства или преко аустриске конзуларне поште у Београду, или преко других српских пограничних пошта. Цртеж првих марака представља грб кнежевине Србије, оивичен са 77 белих тачака, на глаткој обојеној основи. Изнад грба је водораван натпис од малих обојених слова „К. С. ПОШТА“, скраћеница

од „КЊАЖЕВСКО СРБСКА ПОШТА“. Испод грба је, симетрично према горњем натпису ознака вредности марке „1 ПАРА 1“, односно „2 ПАРЕ 2“ од нешто крупнијих слова облика и стила бројке „1“ и „2“. Уоквирене су танким линијама. Медаљон са грбом, уоквирен крупним белим тачкама неједнаког облика, лежи на избразданој основи од 24 непрекиданих водоравних цртица. Горњи део марке има 11, а доњи 13 таквих тачкастих линија. У овом цртежу издате су марке од 1 и 2 паре.

На дан 25. I. 1866 био је донет нов, у поређењу с ранијим, врло напредан закон о поштама. Тиме је, готово из основа, била преуређена поштанска служба у Србији. На основу овлашћења из тога закона, 13 марта 1866 издато је „Настављеније по коме ће се служба поштанска вршити“. У истом је би-

ло предвиђено да ће се од 1 маја 1866 плаћање поштанских такса вршити у маркама. Тиме се, у ствари, спроводила већ раније донета одлука да и крежевина Србија изда своје поштанске марке. Нешто касније, „Законом о маркама поштанским за писма и новине“ од 31. X. 1866 овлашћен је Министар унутрашњих послова, под чијом су управом биле и поште, да може доносити ближе одредбе о облику, боји, папиру и висини штампања поштанских марака.

Међутим, испоставило се да је одређен датум, 1 мај 1866, од кога је дана требало вршити наплату поштанских такса у маркама, био преурађен, јер се није водило довољно рачуна о потребним припремама око њиховог штампања. До тога дана успело је да се оштампају и пуне у употребу једино марке за новине од 1 и 2 паре, док је расписом Министарства унутрашњих дела од 26. IV. 1866 бр. 594 било објављено, „да се таксе поштанске за новине, које су плаћању подлежне, наплаћују од 1 маја у маркама, а остале таксе да се наплаћују у звечећем новцу и у будуће, док марке не буду готове“.

Како су прве марке за новине слабо и неуспело израђене у ондашњој „Правителственој књигопечатњи“, одустало се од

љона, постају шире. Лик кнеза Михаила верно је репродукован. Погођен је и његов специфично благ и болећив израз лица и очију. Са унутрашње стране медаљон је уоквирен са 77 белих неједнаких тачкица. Више медаљона је бела, у лук савијена трака са натписом „К. СРБСКА ПОШТА“. У сва 4 угла налазе се мали квадратићи са бело уцртаним бројкама, ознакама вредности. Остали простор испуњен је разним шарама, линијама и украсима. Прво су биле издате вредности од 10, 20 и 40, а касније и од 1 и 2 паре.

28 маја 1868 био је убијен кнез Михаило. Стога трећа марка с новим цртежом носи лик младог владоца кнеза Милана Обреновића. Као и за марке са ликом кнеза Михаила, нацрти и израда клишеја за нове марке израђени су у Бечу. Тамо је основни клише, матрицу, изрезао у челику проф. Карл фон Радоницки, где су били изливени и клишеји за штампање марака, па, по свој прилици, и ако о томе још увек нема никаквих званичних података, оштампана и прва наклада марака са ликом кнеза Милана. Као и код прва два цртежа, и ове марке су облика усправног правоугаоника. У средишту је кнежев лик у профилу окренутом на лево, у медаљону уоквиреном белом линијом; да-

штампања редовних франко марака, чија је припрема била у току. Стога је одлучено да се прве франко марке штампају у Бечу, у Дворској и државној штампарији. Кад су марке биле израђене и приспеле у Србију, одмах су разаслате поштама. Тада је престао да важи поменути распис Министарства унутр. дела бр. 594 и одлучено да ће се „такса за писма и остала пошиљања (осим штафета), која се у напред плаћала буду, плаћати у маркама од првог месеца јулија, сходно тачки 5 Наставленија поштанског од 13. IV. 1866.“ О.Н. бр. 488.

Цртеж за прве франко марке израђен је у Бечу од непознатог аутора. Док је код првих марака за новине грб кнежевине заузео средишно место, код првих франко марака то место заузео је лик кнеза Михаила, израђен у профилу окренутом на лево. Основа медаљона са ликом до половине је само обојена, док је друга половина избраздана белом, често испрекиданом линијама разне дебљине. Испод кнежевог врата те су линије уске, да постепено, идући средишту меда-

кле, не више белом тачкицама, перлама. Изнад лика налази се полукружно савијена трака с натписом од белих слова „ПОШТА“, а испод лика такође полукружно савијена трака са натписом „ПАРА“. У сва четири угла уцртани су обојени квадратићи са белом бројкама, ознакама франкатурне вредности марке. Квадратиће међусобно спајају оквири од уплетене шаре у облику ланца, оивичене правим белом линијама. Простор на коме лежи медаљон с кнежевим ликом састављен је од минијатурних белих квадратића, са обојеним тачкицама у средини који, међутим, услед излизаности појединих клишеја, личе на неправилне беле мрље или цртице. У овом цртежу штампане су, у више наврата, вредности од 1, 10, 15, 20, 25, 35 и 50 пара, које су биле пуштене у употребу, 1 јула 1869.

Изменама и допунама Закона о поштама од 23. X. 1871 повећана је такса за отпрему новина и часописа од 1 на 2 паре за сваки омот до 10 драма (32 грама) тежине, а за сваких даљих 5 драма уместо 1 на 2

паре. То је изазвало потребу да се изради нова вредност, марка од 2 паре, која дотле, са ликом кнеза Милана, није постојала.

Пошто нису постојали клишеји за нове марке, наређено је Државној штампарији да се израде нови „жигови за печатање“. Образована је и специјална комисија, под чијим су надзором израђени клишеји и обављено штампање нових марака.

Цртеж и изглед марака издања од 1869 године, и поред извесних недостатака, био је на уметничкој висини, и ако под утицајем шаблонизираних манира, који је потсећао на новац и медаље, какав су изглед имале марке код већине европских земаља. Но, поред свега тога, цртеж је импресиван, класичног стила и доста лепог изгледа. Међутим, за нови цртеж марака од 2 паре, и ако је — кад се ради о оквиру и шарима, — исти само рђава копија цртежа марака претходног издања, ништа се лепо не може рећи. На њему је, пре свега, рђаво и без израза постављен лик кнеза Милана. Ружне су бројке, незграпна слова у речи „ПАРЕ“, док су она у натпису „КЊ. СРП. ПОШТА“ и сувише ситна и неупадљива.

Поменули смо да је цртеж нових марака, нарочито оквир медаљона, сличан маркама издања од 1869 године. Међутим, постоје и извесне разлике. Горња, у лук савијена трака више кнежевог лика, нешто је дужа и уместо ранијег натписа „ПОШТА“, носи назив „КЊ. СРП. ПОШТА“. Сам лик измењен је и представља кнеза Милана у профилу окренутом на лево. Али је исти много лошије израђен него ли на маркама издања од 1869 године. Приметно су рђаво нацртани око, уво и врат, тако да цео цртеж врло мало потсећа на младога кнеза. Лик је без израза, неодређен и, мада је онда кнез Милан имао 19 година, врло је тешко одредити да ли се ради о детету, дечаку или већ одраслом човеку. У речи „ПАРЕ“ слово „Е“ нешто је веће од осталих, па је самим тим, нарушило симетричност целог натписа. Бројке „2“ у угловима нису подједнаке и по композицији речито одају недостатак инвентивности и укуса, а подвлаче почетничку несигурност цртача. Најупадљивија разлика у цртежима је у томе, што се кнежев лик, уокружен двокружним танким линијама неједнаке дебљине, налази на белој, уместо на обојеној основи, како је то учињено код марака претходног издања.

Марке од 2 паре биле су пуштене у употребу 1 јуна 1873 г.

По увођењу динарског течаја новца у Србији учињене су сходне мере и у закону о поштама, који је ступио на снагу 1 маја 1880. Тада је уведена нова поштанска такса у динарима. Уместо у дотадашњој тзв. чаршијској вредности (1 грош = 40 пара), а по јединичним тежинама у килограмима и грамовима, уместо у окама и драмовима. 1 новембра исте године издате су нове поштанске марке у динарској вред-

ности. Нацрт за нове марке и основни клише израдио је гравер К. Димон из Париза. И оне су с ликом кнеза Милана у генералској униформи с лентом преко десног рамена. Попрсје је окренуто на лево, у овалу окруженом лоровим и храстовим границима. Горњи део овала носи благо, у лук савијену траку са натписом „СРБИЈА“, а доњи украшен оквир реч „ПОШТА“. Оба натписа су на белој основи. У доњем делу цртежа налазе се два симетрична правоугаона бела поља с утиснутим бројкама, ознакама франкатурне вредности. Код последње, највеће вредности од 1 динара, поред бројке „1“ уцртано је и мало штампано слово „д“, испод кога се налази мала водоравна цртица. Између ознака вредности налази се име гравера „С. Dumont — Paris“ израђено у латиници од белих ситних слова.

У Паризу су израђени и клишеји за ове марке, које су, међутим, штампане у Београду, у Државној штампарији, у више наврата.

Кнежевина Србија проглашена је за краљевину 12 фебруара 1882. Поводом тога није учињена никаква промена у поштанским маркама, које су остале и даље у важности. Али су ускоро промене на српском престолу изазвале потребу за издавањем нових марака. Наиме, 21 фебруара 1889 краљ Милан је абдицирао у корист свог сина Александра. Међутим, још читаву годину дана биле су у употреби марке с ликом бившег краља, а 3 марта 1890 г. изашле су прве марке с ликом новог, малолетног краља Александра.

Као што се из овог прегледа види у времену од 1 маја 1866 до 22 фебруара 1882 г., дакле за 16 година, марке кнежевине Србије изишле су свега у пет разних цртежа: први, са грбом кнежевине, други носи лик кнеза Михаила, а остала три кнеза, доцније краља Милана Обреновића.

ФАБРИКА ЧАРАПА ТРИКОТАЖЕ И ПОЗАМАНТЕРИЈЕ

„ПАРТИЗАНКА“

БЕОГРАД

Гирила и Методија бр. 3

Производи све врсте чарапа, трикотаже, ласташи и пертли прво-класног квалитета.

Тражите робу са ознаком „Партизанка“

Продавнице на мало:

Београд: Сремска број 2

Булевар Револуције бр. 176

Ријека: Трг Републике број 3

Наши уметници графичари

Сретен Грујић

Сретен Грујић се родио 15. XI. 1909 у Београду, у Палилули. Син сиромашне радничке породице, која се борила за голи живот, није ни осетио радости свог детињства. Оца, који је био радник надничар, није ни упамтио. Малом Сретену није било ни пуне четири године, када му је отац отишао у Балкански рат, и отуда се више није вратио. Мајка је издржавала породицу, као кућна помоћница по разним београдским кућама и перући туђе рубље. У таквој немаштини, где се сваког дана борило за голу кору хлеба, није могло бити никаквог обиља, нити каквих дечијих радости.

Сам Београд, који је пре ових ратова још био мања балканска варош, а поготову Палилула, која, са својим малим кућицама од набоја, настањеним махом београдском сиротињом, јадна и чемерна, са блатом и, понегде, са турском калдрмом, нису пружали својим становницима ни најнужније у-

добности. Палилула, стара махала, у којој су занатлије радили у својим дућанчићима од зоре до мрака, где су шегрти радили по 16 часова дневно, где је једина разонода била, кад падне мрак, да домаћице, уморне од дневних послова и брига, изнесу столице пред кућу и са сусеткама воде разговоре, а домаћини оду у најближу кафану да претресају дневне догађаје и пазаре.

Ето у таквој средини Грујић је провео своје најраније детињство. Али, и од најранијег детињства код њега се показивао смисао за цртање. И у таквој средини он је почео да развија свој таленат. Можда је баш и та махала допринела, да је свој жи-

вот посветио цртању. Већ је у гимназији доносио свом наставнику цртања цртеже, који су приказивали његову најближу околину, оне мале искривљене палилулске кућице са плотовима, преко којих се пребацује дивља лоза или се иза њих види вењак под расцветаним багремовима и јоргованима.

Велике перспективе, велики планови развијали су се пред Грујићем у његовом даљем животу. Грујић је био један од најталентованијих цртача, коме су сви, од професора до другова у школи и комшија, претсказивали најлепшу будућност. Али живот има и своју другу, окрутну страну. Сиромаштво и немаштина, два најважнија фактора за то време његовог развитка, највише га коче. После завршена 4 разреда гимназије уписује се у академију, али непомогнут ниоткуда, мора да се упусти у тадашњем Војногеографском институту као цртач, са непуних 16 година старости. За младића у тим годинама, жељног живота, а од природе живахног и дружевног, у тим годинама учити и радити било је веома тешко. И наравно, он брзо напушта сликарску академију и ради на мапама и географским картама, а и сам код куће за себе, без икакве контроле и поуке.

Поред свега свога рада Грујић се бави и спортом. Као спортиста одлази и у иностранство: у Аустрију, Румунију, Бугарску и Грчку. У Бечу, Букурешту, Атини и Софији искоришћује прилику, посећује сталне галерије слика и музеје. Са тих својих путовања доноси пуне блокове скица и цртежа, а и веселих сцена, којима може да обилује само пушта младост у колективном путовању.

Године 1931 Грујић прелази из Војно-географског института у бившу Државну маркарницу, и од тада ради на нашим маркама. Од тада готово и не постоје други цртачи марака сем њега. Ево његових радова на маркама:

1933: за покрајински соколски слет у Љубљани.

1935: за редовну серију марака („мали Петар“).

1936: за прославу 60-годишњице Српског Црвеног крста, а у заједници са Е. Огњановом, марке у корист Југословенске лиге за заштиту деце.

1937: пригодне марке „Мала Антанта“ (са Е. Огњановом), „Зефиб“ марке и блок за филателистичку изложбу у Београду (са Е. Огњановом) и марке за Балкански споразум;

1938: за I међународну аеро-изложбу у Београду, у корист болнице у Демир-капији и за IX балканске игре у Београду;

1939: у корист Дома ПТТ службеника и Југосл. лиге за заштиту деце, за прославу 550-годишњице Косовске битке и за споменик Незнаном јунаку на Авали;

1939/40: редовно издање марака „велики Петар“;

1940: за прославу 500-годишњице проналаска штампе;

1941: у корист Звезе бојевников и за другу серију редовних марака за ваздушну пошту; серију марака и блок у корист избеглица и за обнову Смедерева;

1943: у корист ратних инвалида и у спомен 100-годишњице српске поште;

1946: за стогодишњицу рођења Светозара Марковића;

1947: редовну серију за авионску пошту;

1948: спомен марке за Дунавску конференцију, авионску марку за прославу Кошира, за Балканске средње-европске игре у атлетици, а у друштву са Т. Крњајићем и Б. Коцмутом, пригодно издање за прославу петогодишњице одлуке Анвоја о оснивању ДФЈ („грбови“);

1949: за прославу петогодишњице НР Македоније, 75-годишњица Светског пошт. савеза и стогодишњице железница у Југославији;

1950: марку од 3 д. из серије издате поводом изградње ауто-пута и марку издату за дечију недељу.

Из овог прегледа види се да је Грујић кроз пуних 17 година скоро непрекидно радио на нашим маркама. Ако се узме да наших заједничких издања има око 600 ко-

мада, онда је Грујић израдио сваку пету марку тј. око 120 цртежа.

Поред тога што је он дао своје цртеже за наведене марке, Грујић је још многе наше марке графички прерадио према сликама и цртежима наших познатих и чувених уметника.

Поред поштанских Грујић је цртао и таксене марке, које је штампала Државна маркарница.

Грујић и данас ради на свом усавршавању; сада учи сликарство код Младена Јосића.

Окупација је затекла Грујића у Државној маркарници, али, као што видимо, за време окупације дао је свега три цртежа: у корист несрећних избеглица, који су испред слугу фашизма морали да напусте своје домове, за обнову Смедерева, настрадалог од експлозије и у корист ратних инвалида.

Грујић, увек напредан и борбен у редовима радничке класе, диван друг и код свих, са којима долази у додир, веома омиљен, давао је помоћ за народну ослободилачку борбу за све време окупације и у Маркарници ради жигове и штампиле за космајски партизански одред.

После ослобођења, кад је Државна маркарница ликвидирала и кад ју је преузео Завод за израду новчаница, Маркарница је радила под управом Грујића, а пресељењем Маркарнице у новосаграђене зграде Завода, Грујић је прешао у Завод за израду новчаница за шефа графичког одељења. Доцније га Министарство ПТТ преузима у своју службу за саветника за израду поштанских марака; али Грујић није могао дуго да буде „чиновник“, захвалио се на ту службу и прешао у штампарију „Југославија“.

Sa specijalne filatelističke izložbe u Sarbrikenu

(Povodom originalne filatelističke izložbe, prve te vrste, održane u Sarbrikenu u proleće 1952 pod imenom „IMOSA“)

Prva međunarodna izložba, posvećena isključivo konstruktivnoj filateliji, održana je u Sarbrikenu od 29. III. do 8. IV. 1952. Ovu izložbu, koja je ušla u istoriju filatelije pod poetičnim imenom IMOSA, organizovao je Filatelistički savez Sarske oblasti.

IMOSA je potpuno zaslužila naziv međunarodne izložbe, jer su tu bile sakupljene zbirke sa svih tačaka zemljine kugle: iz Belgije, Holandije, nordijskih zemalja, Južne Afrike, Australije, Brazilije itd. Naročito je značajno učešće Francuske i Nemačke. Francuska i Sarska poštanska uprava poslale su i filatelistička i istorijska dokumenta.

Filatelistički svet je očekivao sa radoznavnošću, mada uz izvestan skepticizam, ovu prvu međunarodnu izložbu konstruktivne filatelije. Bilo je pitanje, hoće li se ovaj novi oblik filatelije nametnuti publici i zadobiti pristalice, ili će ova prva manifestacija značiti neuspeh, koji će ovaj novi oblik sabiranja baciti u zaborav. Trebalo je dotadanje iskustvo staviti na probu. Recimo odmah da je dokazana njegova vrednost!

Ali šta je to upravo konstruktivna filatelija, koja se naziva i tematskom? Svi ma je poznato šta je klasično sabiranje mарака: marke, strogo odvojene po zemljama, poredane po hronološkom redu svo-

jih izdanja. Uz ovu zbirku mogu se dodati varijeteti, koji proističu iz tehničkih nedostataka štampanja ili koji označavaju različita štampanja. Klasična zbirka, proizvod metodike i logike, malo pušta na volju mašti.

Malo je privilegovanih, koji se još mogu ponositi time, da još uvek sakupljaju univerzalnu zbirku. Zaista, obilje i raznovrsnost filatelističkih izdanja su, malo po malo, prinudili skupljače da postave granice svojim zbirka. Skupljati tri ili četiri zemlje je već težak posao! Filatelista je postao specijalista i sve što se ne tiče „njegove“ ili „njegovih“ zemalja ne interesuje ga više. Da bi mogao da nastavi sa stvaranjem klasične zbirke, filatelista je pristao da ograniči svoj horizont.

Konstruktivna filatelija znači reakciju protiv ove tendencije. Njena misija je da pređe uski okvir nacionalnih zbirki i da opet stvori univerzalnu tradiciju klasične filatelije. Ali, šireći se u prostoru, morala je istovremeno da ograniči svoj predmet. Rešenje koje je našla primamljivo je: marke se ne sakupljaju po zemljama, već po motivu, koji je na njima predstavljen.

Izvesni skupljači ostali su verni nacionalnoj tradiciji, ali su ipak hronološko ređanje zamenili sintetičkim, koje im dopušta, na pr. da pričaju istoriju svoje zemlje, ili da prikažu njene prirodne lepote.

Ali filatelisti nove škole biraju po želji motive, koje prelaze nacionalni okvir. Od svih motiva, samo ako se sa njima postupala znalački i sa ukusom, lako se sastavljaju interesantne tematske zbirke, iz istorije i geografije, kao i iz literature ili arhitekture. Marke, koje sve zemlje posvećuju svojim velikim ljudima ili značajnim događajima iz nacionalnog života, ili pak, interesantnim pejzažima ili čuvenim umetničkim delima, dobijaju, zahvaljujući ovom novom obliku filatelije, koji ne poznaje granice, dublje i humanije značenje. — Sportski motivi, naročito olimpijske igre, imaju oduševljene pristalice, a ove marke pokazuju kako značajno mesto zauzima sport u životu naroda. Nauka — naročito botanika i zoologija i medicina, kao i tehnika — mostovi, železnice, brodovi itd. — isto tako su predstavljeni na markama.

Tematske zbirke pokazuju da su dva motiva naročito univerzalna: muzika i religija. Motiv izvesnih zbirki je pak mnogo manje rasprostranjen. Tako su u jednoj grupi marke koje od Monaka do Nijagare preko Mađarske odaju počast predsedniku Ruzveltu. A druga sažeto i uzbudljivo priča istoriju drugog svetskog rata.

Sam motiv pošte zainteresovao je nekoliko izlagača. Naročito su ih privukla sredstva, koja se upotrebljavaju za prenos pošte: glasnici, konjanici, dilažansi, poštanski vagoni, sve do heliokoptera, ništa nije

izostavljeno. A spajajući na jednoj strani albuma marke izdane povodom kongresa Svetskog poštanskog saveza, „konstruktivni“ filatelista daje tako živu istoriju univerzalnosti pošte.

Ovi primeri su, nadamo se, predstavili tematsku filateliju i objasnili koji je njen cilj. A da bi se sastatila prava tematska, zbirka, nije dovoljno poredati marke sličnog motiva. Sakupljač mora da objasni ideju koju namerava da izrazi, a uz marke moraju da budu i tekst ili dokumenti u vezi sa ovom idejom. Marke u čast velikih muzičara na pr. dopunjavaju se biografskim podacima ili sa nekoliko muzičkih statvova, koji evociraju pojedine pasaje čuvenih dela.

Potrebno je da se marke i tekst slivaju u harmoničnu zajednicu i da pružaju prijatnu sliku za oko. Način izlaganja zaista znači mnogo za ocenjivanje vrednosti jedne tematske zbirke. Ovde filatelista može slobodno da pusti svojoj mašti na volju. Je li on botaničar? Onda će presovanim biljkama osvetliti motiv na markama. Ako je tehničar? Fotografije, planovi, upotpunice tačno ono što pružaju same marke o umetničkim delima ili mašinama. A ako je dobar crtač, tematski filatelista će moći da na svojoj stranici albuma izrazi osećanja koja ga nadahnjuju lepim crtežima.

Među dve stotine zbirki na ovoj izložbi, neke su prava mala remek dela, a vrlo mnoge znače lep uspeh. Ali, ima i nekoliko neuspelih! A to je sreća, jer se tako mogu bolje uočiti putevi, kojima konstruktivna filatelija ne treba da ide.

Zbirke koje se ograničavaju na to, da obrađuju jedan motiv ne komentarišući ga, predstavljaju samo neujednačen skup maraka različitih zemalja. Ali, treba se čuvati da se ne padne u drugu krajnost i da se jedna sasvim mala marka ne utopi u jedan tekst tako bogat, da celoj zbirci pretili opasnost da se pretvori u istoriju umetnosti ili kurs iz botanike. Najzad, crtež, ma kako umetnički, ne sme da baci u zasenak samu marku.

Ne treba zaboraviti da je tematska filatelija pre svega — filatelija. Poštanska marka, predmet zbirke, mora da ostane glavni objekat filatelije i da predstavlja centar interesovanja.

Tekst objašnjenja i sve što doprinosi, da se marka pretstavi na privlačan način — crteži, dokumenta itd. — samo su dopuna, i to treba i da ostanu.

Ako se tako shvati, konstruktivna filatelija je u stanju da unese novi život u filateliju. Ona ima privlačnost novog, nepredviđenog. Ona ostavlja široko polje ličnoj inicijativi. Ovaj živi oblik skupljanja je zaista prikladan, može da zainteresuje omladinu i da joj pruži širi horizont.

Konstruktivna filatelija ima još i jednu drugu misiju, dublju, humaniju. Zahvaljujući markama, ona može da materijalizuje

duhovne veze koje vezuju Nacije. Ona je jedna manifestacija misli našeg vremena. Danas ljudi gledaju preko uskog kruga svojih granica i traže vrednosti koje se zajednički dele. Marka, glasnik mira, daje

kroz sliku svoj skromni doprinos ostvarenju ovih težnja.

Preved iz „Union Postal“
br. 2 za 1953 godinu.

ДРАГАН НОВАК

О неким проблемима рада у Савезним организацијама

У свим друштвима с великим бројем чланова актуелан је проблем, како да се изгради систематски и интензивнији филателистички рад. Чланство је и сувише разнолико. Уз одрасле налазе се омладинци, уз старије филателисте и почетници. Сви се они деле на генералне и специјалне сабираче, на тематичаре, сабираче класичних или новијих марака итд. У Загребу учињен је покушај решења на тај начин, што су основана посебна друштва омладинаца, сабирача класичних марака, Словеније и тематичара. Доследније се то није могло провести због веза, које велики део чланова везују за њихово старо друштво, које они нису хтели напуштати и прелазити у нова друштва.

Савез филателистичких друштава за град Берлин решио је тај проблем на много згоднији и обухватнији начин. Прошле године примила је годишња скупштина закључак, да се, не дирајући у постојећа друштва, унутар савеза оснују т.зв. радне заједнице (*Arbeitsgemeinschaften*) за поједина подручја сабирања. Данас већ ради много таквих радних заједница иако постоје од раније специјална друштва, као н.пр. друштво сабирача целина, друштво сабирача марака зрачне поште, друштво тематичара, друштво за истраживање и историју државних и приватних марака итд. Чланови једне радне заједнице присуствују, осим састанцима у својим друштвима, и посебним састанцима заједнице. Уз лични контакт форсира се и писмена измена мисли и жеља. Држим да је таква форма диференцијације организованих филателиста према подручју сабирања врло добра. Она не дира у структуру друштва, а омогућава интензиван рад и одгој, а и зближава чланове из разних друштава с истим подручјем сабирања. Предавања, која се држе у радној заједници, интересују све присутне. Да имају користи од таквих заједница и организовани филателисти изван Берлина, могу и они постати чланови. Јаче заједнице издају и своје билтене с потребним упутима и обавештењима.

У нас се констатује у свим савезима знатно опадање интереса за филателистички рад. Не осећа се да савезне управе предузимају одговарајуће мере, да сузбијају то

опадање, које се не манифестује само у јачем проценту иступања, већ и у слабом посећивању друштвених састанака. Добро би било, да управе Савеза филателиста Југославије, републичких савеза и појединих друштава проуче проблематику филателистичког рада и предузму потребне мере.

У свим републичким савезима бира се у савезну управу и изван број чланова из организација изван седишта савезне управе. По правилу су ти одборници посве равноправни с одборницима из седишта управе. У пракси, међутим, нема начина да им се омогући пуна сарадња на савезним пословима. Савези, а ни подружнице немају средстава да плаћају путне трошкове тих чланова за долазак на седнице, а осим тога, ти одборници немају ни времена да долазе на седнице због једног или два сата трајања рада на седници. Због тога одборнике изван седишта савеза виђамо на седницама само кад их пут случајно нанесе у седиште савеза, и на годишњим скупштинама, уколико су делегати своје подружнице.

И у старом предратном југословенском савезу постојао је исти проблем. Одборници изван Београда нису могли редовно учествовати у решавању послова. Међутим, савезна управа је била уочила недостатке и штетне последице такве праксе и нашла добро решење. По свим предметима дневног реда једне седнице, по којима је обављено гласање и донесен закључак, добили су одборници изван Београда према записнику формулисане предлоге закључака са гласовницом. До истека рока за одговор са гласањем донесени закључак на седници није био извршан. По истеку рока и приспећу гласовница прибројавали су се већ даним гласовима и гласови одборника из покрајина и у записнику седнице констатован коначан резултат гласања и да ли је дотични предлог примљен или одбачен. Једино, у изузетно хитним случајевима могао је београдски кворум донети извршни закључак.

Та процедура значила је за савезни секретаријат нешто мало више посла, али је у принципијелном погледу значила много, јер је претстављала поштовање равноправности свих чланова савезне управе и њи-

хову пуну сарадњу и одговорност за решавање савезних послова. Не постоје неки оправдани разлози, да се таква процедура не уведе и у нашим републичким савезним у правима. Филателистичке организације су

добровољне масовне организације и у њима мора по свим линијама доћи до пуног изражаја равноправна сарадња и подела одговорности свих оних, којима је скупштина поверила мандат вођења послова.

АВГУСТ КВАЈСЕР

Пригодни жигови

Многа писма са пригодним жиговима, која долазе из свих крајева света, привукла су у последње време на себе пажњу све већег круга сакупљача. То су пак врло често врло оригинално и уметнички изведени поштански жигови, који су достојни да се ставе у ред својих предака. На жалост, на ова мала уметничка дела на поштанским жиговима још многи скупљачи не обраћају пажњу, па је због тога пропало много материјала из првих дана модерних поштанских пропагандних жигова.

Већ за време првих поштанских марака употребљавале су поједине поште жигове сасвим особитих облика. Да поменемо само красне бечке жигове у облику застава, бечке зракасте жигове, баварске млинске точкове и северно-немачке жигове у облику потковице итд. Сви ови жигови, чији су облици отступали од уобичајених облика, изазивали су интересовање скупљача и сакупљања тих жигова развило се у једну специјалну грану филателије. Жигови, од увођења кружних жигова, нису уопште изазивали живље интересовање. Тек пре неколико година достигли су и они своју вредност. Ради тога се налазе најчешће збирке жигова издатих до 1870 године, а од доцнијих издања врло ретко. Чак и сакупљању жигова ратних пошта из Првог светског рата до данас је поклањано сразмерно мало интереса.

Али сада, увођењем пригодних и пропагандних жигова, налазимо се пред новим одељком у историји поштанских жигова. Истина, пре рата били су у употреби, при великим свечаностима, нарочито поштански жигови, али је број тих жигова према броју

данашњих пригодних жигова ишчежавајући. Почевши од закључења мира 1918 године трудиле су се све државе, да изведу своју трговину и индустрију на пут цветања. Успостављањем трговинских сајмова стваране су прилике да се ратом раскинуте везе опет успоставе. Лечилишта и опоравилишта отвараху понова своја врата; друштва за социјално старање позивала су јавност за потпору, а и многа друга пробудише нов живот. Да би о свему томе обавестили свет, били су најпростије и најјевтиније средство, у истини, поштански жигови. На милионима писама иду поштански жигови широм целог света и не изазивају интересовање само трговаца или добротинилаца, већ и скупљача поштанских марака.

Како треба сакупљати пригодне жигове? На целим ковертима? На отсечцима? Са којих тачака гледишта би требало такву једну збирку уредити? Ова питања су само ствари нахођења према искуству. По моме мишљењу одговара сврси да се збирка уреди на отсечцима, јер би збирка на целим писмима била гломазна, дакле губила би у прегледности; а с друге стране треба се сетити, да модерне коверте постоје у свима могућим и немогућим бојама и величинама и да око једног филателисте, навикнуто на лепоту и уредност, мора тиме бити осетно разочарано. Све ове слабе стране великим делом опадају сакупљањем пригодних жигова на отсечцима. Лако сређивање, добра прегледност и заузимање малог простора стварају задовољство при сакупљању. Отсечци се, као и марке, причвршћују у албуму лепцима и на тај начин се могу лако преносити из албума у албум.

Aktuelni problemi

JEDNA ZANIMLJIVA SEDNICA SAVETA ZA IZDAVANJE POŠTANSKIH MARAKA

Na dan 27 marta t. g. održana je četvrta sednica Saveta za izdavanje poštanskih maraka, na kojoj su diskutovana pitanja u vezi sa ostvarenjem programa izdavanja pogodnih maraka u 1953 g. Najživlja diskusija vodila se oko serije maraka koja

bi se izdala povodom održavanja dečje nedelje. Savet se, pre svega, na predlog predstavnika SFJ-a, ogradio od netačne informacije saradnika filatelističke rubrike lista „Borbe“ (Đorđa Lužanina) u pogledu već objavljene visine nominalne vrednosti ove serije maraka. Predstavnici SFJ-a postavili su zahtev da GDP demantuje javno objavljenu dezinformaciju, pored ostalog

i zato da se ona ne bi shvatila kao pokušaj prejudiciranja jednog inače spornog pitanja, koje do tada uopšte nije bilo rasmatrano u Savetu. Pretstavnik „Jugofilatelije“ koga su podržali pretstavnici GDP, predložio je, zatim, da se povodom dečje nedelje izda serija od 5 maraka, nominale 5, 15, 30, 50 i 100 din., sa motivima flore i faune, koja se nalazi u našoj zemlji. Pretstavnici SFJ-a, smatrajući da ovaj predlog ima u vidu samo komercijalni interes trgovinskog preduzeća „Jugofilatelija“, dali su sa svoje strane alternativan predlog:

(a) ili da se predložena serija od 5 maraka izda uz nominalu od 2, 3, 5, 10 i 15 din., sa motivima iz narodne tehnike, uz veliki tiraž i neograničenu prodaju na svim većim poštama u zemlji,

(b) ili, ukoliko se taj predlog ne usvoji, da se izda samo jedna marka nominale din. 15, kao što je do sada praktikovano.

Pobude pretstavnik SFJ-a za ovakav predlog su sasvim jasne:

1. omladini treba omogućiti nabavku ove serije maraka uz nisku nominalu, jer je, uostalom, ona omladini namenjena. Dosadašnje iskustvo pokazalo je da je, uglavnom zbog politike visokih nominala koja je do sada vođena, broj omladinaca — filatelista samo na području NR Srbije opao za poslednju godinu dana za preko 30%;

2. ove marke u poštanskom saobraćaju imale bi karakter doplatnih maraka u tom smislu, što bi se, za vreme njihovog tečaja do utroška, nalepljivale na poštanske pošiljke umesto redovnih — franko maraka iste nominalne vrednosti (tj. umesto redovnih maraka od 2, 3, 5, 10 i 15 din. koje su sada u tečaju). Dakle, ne bi bilo nikakvih novih manipulacija u radu poštanskog osoblja, niti bi poštanski promet bio ma čime više opterećen ili otežan;

3. propagandna misija ove prigodne serije široko puštene u poštanski promet na taj način potpuno bi uspela;

4. omladina bi, pored ovih maraka svakako počela da sakuplja i ostale, pre svega, redovne marke, i

5. izborom motiva iz narodne tehnike potstakli bi kod naših omladinaca onaj interes, koji nam je u ovom periodu izgradnje naše socijalističke domovine izvanredno važan, tj. interes za savremenu tehniku, bez koje se ne može zamisliti brza izgradnja materijalne osnovice socijalističkog društva.

Iako po našem mišljenju bez ubedljivih argumenata, pretstavnici GDP su ipak ostali pri svom prvobitnom predlogu, tako da će konačnu odluku doneti Glavni direktor GDP.

Posle toga članovi Saveta razgledali su crteže T. Krnjajića za marku u čast izbora Predsednika Republike. Crteži su rađeni po fotografijama biste Maršala Tita, koju je izvajao vajar Augustinčić.

U pogledu marke koja će se izdati povodom 50-to godišnjice Ilindenskog ustanka zaključeno je da se prikupi više motiva, pa tek onda formuliše predlog Saveta za prigodnu marku.

U vezi sa održavanjem 38. Kongresa esperantista zaključeno je da se, uz izvesne manje modifikacije, usvoji crtež za marku koji je, preko SFJ-a, poslao Savetu filatelista drug Petar Matković, tehničar iz Šibenika. Inicijativa druga Matkovića za svaku je pohvalu.

Na kraju pretstavnici SFJ-a predložili su da se u dnevni red narednih sednica Saveta unese pitanje dosadašnje politike emisije prigodnih maraka i problemi s tim u vezi, a zatim i pitanje propagandne misije naše marke u inostranstvu.

R. A.

POVODOM DISKUSIJE O ORGANIZACIJI SLUŽBE PTT

U nedeljnom privrednom listu „Ekonomska politika“ (br. 23 iz 1952 i br. 50 i 53 iz 1953 god.) objavljeni su neki materijali i mišljenja o organizaciji ptt službe na bazi ekonomske organizacije eksploatacije ptt veza i radničkog samoupravljanja. Ne ulazeći u opšte-ekonomsku problematiku koja je izbacila na dnevni red diskusiju o celishodnosti postojeće organizacije ptt službe, mi smatramo da su sazreli uslovi da se pokrene diskusija i o nekim sadašnjim regulatornim funkcijama Glavne direkcije pošta kao organa državne uprave, pre svega diskusija o emisioj politici GDP kakva se vodi kod prigodnih izdanja poštanskih maraka. Peta redovna godišnja skupština Saveza filatelista Srbije ukazala je na ozbiljne probleme sadašnje emisije politike, koja bi morala biti oslobođena administrativnih elemenata i metoda u kojima se ispoljava, ako se želi ubuduće postići svestranije i potpunije ostvarenje osnovnog cilja zbog koga se prigodne marke izdaju. Tih problema ima dosta. Jedan od njih je i sledeći:

Prigodna izdanja poštanskih maraka ne emituju se prvenstveno zbog potreba poštanskog prometa, nego pre svega radi obeležavanja određene društvene kulturne manifestacije. Propagandna misija ovih maraka nalazi se van svake sumnje u prvom planu. Da li se, onda, može ostati pri isključivim kompetencijama GDP — da ona odlučuje da li će se postići ovakav ili onakav propagandni uspeh te kulturne manifestacije kroz prigodnu marku? Činjenica da se pre kratkog vremena pristupilo osnivanju Saveta za izdavanje maraka, po našem mišljenju, svedoči o tome da je i Glavna direkcija došla do uverenja da su, u sadašnjem periodu razvitka društvenog i kulturnog života u zemlji, neodržive njene dosadašnje administrativ-

ne forme regulisanja emisione politike. Međutim, institucija Saveta, iako po formi demokratska, nije u suštini rešila postojeći problem, jer je suvereno odlučivanje po svim pitanjima i nadalje ostalo kod GDP. Nema nikakve praktične mogućnosti da se na pr. Savet sa uspehom odupre odlukama GDP koje bi on smatrao necelishodnim ili suprotnim interesu propagandne misije određenog prigodnog izdanja maraka. U čemu je opravdanost i nužnost zadržavanja u GDP svih kompetencija po pitanju emisije prigodnih maraka?

Dalja pitanja s tim u vezi jesu na pr. da li kod prigodnih izdanja ići na visoku nominalu ili je svrsishodnije voditi politiku niskih nominala, zatim koliki treba da bude tiraž, kakav sistem prodaje prigodnih maraka primenjivati u zemlji itd. Analiza celog ovog kompleksa pitanja oko izdavanja prigodnih maraka, na bazi dosadašnje prakse GDP, značila bi u svakom slučaju doprinos svestranijem rešavanju buduće organizacione šeme službe ptt i sadržine njenog budućeg rada na ovom području.

R. A.

Кроз филателистички свет

ФИЛАТЕЛИСТИ ПЛАЋАЈУ И СВАДБЕНЕ ДАРОВЕ

Има доста држава, које помоћу марака — из џепова филателиста — покривају и своје редовне, а нарочито ванредне издатке. Ево једног примера, какви све трошкови падају на терет филателиста.

Ових дана удаје се једна краљевска принцеза. Треба обележити на видан начин њен растанак са родном земљом једним добротворним делом, а покрити и трошкове око њене свадбе. И пало се на „дивну“ идеју. Да не падне све то на редован буџет, решено је да се изда једна серија добротворних марака са доплатком. Доплатак да се да Црвеном Крсту. Слика на маркама биће портрет принцезе, а биће пуштена у течај на дан њеног венчања. Дакле сви су услови испуњени: биће обележен тај важан догађај у животу принцезе; добиће се трајна успомена на њу, пронеће јој се име и слика кроз цео свет, а биће везано и са добротворним делом преко Црв. Крста. Све то неће платити ни срећна принцеза, нити њена родна земља. Њу неће то стати ни једног сантима, а држава ће на лак начин покрити ванредне трошкове око њене свадбе. Све ће то платити филателисте; за сваку серију плаћаће: држави 16.—, а Црв. Крсту по 4,50 франака. Дакле, филателисте ће, и непозвати у сватове, дати сватовске дарове!

ДОБРОТВОРНИ ПРИЛОЗИ ИЗ ЏЕПОВА ФИЛАТЕЛИСТА

Француски часопис „L'Officiel de la Philatélie“ почиње да доноси „црну листу“ издања марака са доплатком. У свом последњем броју објавио је да су такве марке издале (са укупним доплатком у франц. францима):

- Белгија 7 комада са доплатком 44 фр.
- Данска 1 комад са доплатком 2 фр.
- Француска 1 комад са доплатком 3 фр.
- Исланд 1 комад са доплатком 10 фр.
- Холандија 1 комад са доплатком 10 фр.
- Алжир 1 комад са доплатком 2 фр.

Тунис 1 комад са доплатком 2 фр.
А у које сврхе се дају ти доплаци?

Белгија највећи део за покриће ванредних трошкова за Црв. Крст, односно, по доцнијем решењу, за пострадале од поплаве и знатно мањи део за споменик једном свом патриоти; Данска, Исланд и Холандија за помоћ пострадалима од поплаве у Холандији; Француска, Алжир и Тунис да покрију трошкове за приредбе за „Дан марке“ у овој години.

ПРОГРАМ ИЗДАЊА АДМИНИСТРАЦИЈЕ ПОШТА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ЗА 1953 ГОДИНУ

24 марта издаће се 2 марке за помоћ избеглицама;

12 јуна издаће се две марке за Светски пошт. савез;

24 октобра две марке за „Дан Уједињених Нација“;

10 децембра две марке за „Дан права човека“.

ПРОГРАМ НОВИХ ИЗДАЊА У АУСТРАЛИЈИ

1) У јуну три марке поводом крунисања краљице Јелисавете: 3¹/₂ и 7¹/₂ п. и 2 Ш.

2) Серија марака за редовну пошту са сликом краљице Јелисавете II.

3) У августу једна марка за успомену на 25-годишњицу друштва младих фармера.

4) У септембру једна серија у част 150-годишњице колонизације Тасманије.

ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА У ОСИЈЕКУ

За време осјечког сајма од 4 до 13 IV. 1953 приредио је Филателистички клуб у Осиеку своју II филателистичку изложбу марака, на којој су поред марака била изложена и предфилателистичка писма и збирке разних поштанских жигова; било их је 4—5 витрина са жиговима од 1819 године до данас. За ову изложбу израђене су и специјалне пригодне коверте, које су франкиране

маркама издатим у част О.У.Н., а жигосане специјалним жигом на поштанској испостави на сајму. Ове коверте се продају по цени од 120 динара (коверта са три марке). Наручбе прима филателистички клуб у Осигеку, Кершованија 21.

ИЗДАЊЕ МАРАКА СА СЛИКОМ КРАЉИЦЕ ЈЕЛИСАВЕТЕ II

Са свих страна света се јавља о издањима нових марака са сликом краљице Јелисавете, које су или угледале свет, или су у припреми, једне као пригодне за крунисање, друге као редовна издања. Сви су филателистички листови пуни тих вести и описа нових, одн. претстојећих марака. — Једна фирма нуди и посебан албум за марке са сликама краљице Јелисавете. Свакако да неће ни она да остане усамљена! А каквих ли ће бити пригодних коверата и карата, коверата првог дана, пригодних жигова и др.?! — Сви су услови за стварање једне богате специјалне збирке.

ЗАБРАНА УВОЗА МАРАКА У АРГЕНТИНУ

Забрањен је увоз неупотребљених марака у Аргентину. Пошиљке са новим, неупотребљеним маркама биће враћене пошиљачима, ако су као такве означене на ковертима, а ако не буду означене, биће од државних власти узапћиване као материјал, којим се покушало да се прокријумчари.

ВЕЛИКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА У ВЕНЕЦИЈИ

Од 7 до 17 маја 1953 биће приређена велика европска филателистичка изложба, на којој ће, поред изложака најзнатнијих италијанских и европских скупљача, бити приказан и историјски развој италијанске поште кроз векове. Италијанска пошта, као и стране управе пошта обећале су своје учешће. — За време изложбе биће састанак филателистичких журналиста и издавача каталога и скуп међународних трговаца с маркама. Одржаће се и 28. италијански фила-

телистички конгрес. На дневном реду биће питање испитивача марака на међународној основи. Овом приликом треба да се покуша да се обнови међународни савез филателистичке штампе, који је био у своје време основан по предлогу инж. Булија Тедески. Међу циљевима ове уредбе заузима угледно место предлог о јединственом нумерисању и јединственом означавању боја у каталозима марака.

ПРОДАЈА ЗБИРКЕ МАРАКА БИВШЕГ КРАЉА ФАРУКА

Овог пролећа изложиће се продаји лицитацијом код једне трговине с маркама у Лондону збирка марака бившег краља Фарука. Вредност ове збирке, према американским изворима, процењена је на 18 милиона долара. Међутим, трговинска вредност те збирке сматра се само 1—1½ милион долара.

МАРКЕ О.У.Н. ПРОДАВАЋЕ СЕ И У ЛОНДОНУ

Поштанска администрација О.У.Н. објавила је да је постигнут споразум са британским трезором, да се у Лондону отвори уред, у коме ће се продавати марке Уједињених Нација. — Сакупљачи и трговци стерлиншке зоне моћи ће да набављају ове марке лако и без царине.

„МАРКЕ ИЗ ЗЕМЉЕ МАРШАЛА ТИТА“

(Из Политике) — После посете нашег Претседника Републике Великој Британији, један од најугледнијих и најраспрострањенијих енглеских филателистичких часописа „Филателик Магазин“ на првим страницама својих бројева 7 и 8 ове године објавио је чланак о нашим маркама под насловом „Марке из земље Маршала Тита“. Чланак је пренет из нашег репрезентативног часописа „Југославија“ (св. 6 од 1952 г.) у коме је објављен под насловом „Марке југословенских земаља“. За илустрацију су узете наше најлепше марке, између којих је и марка од 150 динара са ликом маршала Тита издата 1951 године поводом Дана Армије.

Filatelistička književnost

БОРЕКОВИ АЛБУМИ И КАТАЛОЗИ

Албуми са потпуно одвојеним листовима данас су сасвим освојили филателистички свет, јер дају могућност сваком скупљачу да по жељи изабере поједину земљу или тему и да на тај начин себи створи албум, који ће моћи повремено допуњавати.

У издању Рихарда Борека из Брауншвајга први овакви албуми са платненим превојима појавили су се 1911 г. и, захваљујући

тој новој идеји и високом квалитету израде, брзо су постали познати у свету. После паузе од седам година, коју је изазвао II Светски рат, појавили су се нови албумски листови тек у јесен 1948 г. Почело се са штампањем свих листова изнова, обнављајући сваке године по коју нову земљу.

Албумски листови су величине 26,5×28,5 см. Овај формат сматра се данас као најподеснији. Рађени су на фином белом кар-

тону са два платнена превоја који не само што чувају картон од сваијања, него омогућују и њихово потпуно равно налегање. Услед недостатка материјала, прва послератна издања рађена су само од картона без платнених превоја. Новија издања, међутим, одговарају потпуно предратном квалитету. Сваки лист садржи назив земље и поља за марке са каталожним бројевима без икаквих слика. Распоред поља на листу је предмет посебних студија, како би се постигао што бољи ефекат. — Предратна издања носила су бројеве каталога Браће Зенф из Лајпцига. Празнину, која је настала, када је овај каталог после рата престао да излази, попунио је Бореk издавањем сопствених каталога. Послератна издања листова носе у сваком пољу поред бројева Бореkовог каталога и бројеве Михеловог каталога. — Сваки поједини лист може се потпуно одвојено добити.

До сада изашли албумски листови могу се поделити у седам група:

I — старе немачке државице и немачке колоније

II — Немачка 1870—1945 г.

III — савезничка окупација Немачке, Савезна република, Немачка демократска република

IV — немачка издања за окупирани и припојене области 1914—1918 г., Данциг, Мемел и Сар

V — немачка издања за окупирани области 1939—1945 г., Чешка и Моравска, Генералгувернман, Котор, Љубљана, Задар, Црна Гора 1941—1944, Србија 1941—1944, НДХ и Словачка

VI — Европа: Белгија, Данска, Гренланд, Финска, Француска, Гибралтар, Вел. Британија, Ирска, Исланд, Ватикан, Италијанске државице, Италија, Лихтенштајн, Луксембург, Малта, Монако, Холандија, Норвешка, Аустрија, Босна и Херцеговина, Сан Марино, Шведска, Швајцарска, Трет Зона А

VII — Сједињене Америчке Државе и Уједињене Нације

Као што се из овог прегледа види, од југословенских подручја изашли су само листови за Босну и Херцеговину, а и окупациона издања 1941—1944 г. у оквиру Аустрије и Немачке.

Бореkови каталози излазе посебно за поједине земље или групу сродних земаља. Каталози су услед тога много мањи по обиму и практичнији за употребу. Формат каталога је 15×21 см. Цене су дате у западним маркама и претстављају нето цене. Каталог служи као ценовник и као допуна албума и, како се у самом предговору каже, не претендује на назив филателистичког приручника. Услед тога је текст сведен на минимум без детаљнијих података о предметима који марка претставља. Девет каталога обухватају скоро све земље, за које су издати албумски листови. Марта 1952 г.

изашла су последња издања — три каталога: Белгија; Француска са Вел. Британијом, Гибралтаром, Малтом и Ирском; Швајцарска са Лихтенштајном. Осталих шест каталога појавили су се последњи пут из штампе октобра 1952 г. Каталог за Немачку обухвата сва подручја чији су албумски листови наведени у групама I—V. Остали каталози обухватају: Аустрију са Босном и Херцеговином; Италију са италијанским државицама и Ватиканом; Холандију са Луксембургом; Данску, Финску, Исланд, Норвешку и Шведску; САД и Уједињене Нације.

Инж. Предраг Пећинар

KATALOG MARAKA JUGOSLOVENSKIH ZEMALJA ZA 1953 GODINU

Nedavno je izašlo iz štampe treće izdanje „Kataloga maraka Jugoslovenskih zemalja za 1953 godinu“ — preduzeća „JUGOFILATELIJA“.

Prelistavajući katalog zapazili smo znatan broj izmena; tako je na primer temeljito izmenjen sam početak, koji počinje sa veoma praktično sastavljenim Uvodom, čiji nedostatak se u ranijim izdanjima ovog kataloga uvek zapazio. — Ovaj uvod daje objašnjenja o mnogim tehničkim momentima u filateliji, koji treba da su poznati ne samo početnicima već i naprednijim filatelistima.

Izmene su vršene skoro kod svih područja — a naročito u tome što su pojedina izdanja svrstana po hronološkom redu izlaska, što ranije nije bio slučaj.

Dopunjeni su skoro svugde podaci o markama, o umetnicima koji su izradili crteže, o rezbarima i grafičarima — koji su učestvovali kod izrade tih maraka, a temeljito su revidirani raniji podaci o zupčanjima, datumu izlaska maraka itd.

Dosta je pažnje poklonjeno i cenama — tako da su cene usklađene sa stvarnom vrednošću maraka. — Brisana su neka spekulativna izdanja, a tako isto i suvišni specijaliteti, dok naprotiv uneti su neki važniji specijaliteti — koji su bili u normalnoj poštanskoj upotrebi, te nisu spekulativne prirode.

Kao pozitivnu stranu moramo napomenuti, da su obuhvaćena u katalogu sva izdanja, koja su izlazila do sredine aprila — kako za Jugoslaviju, tako isto i za Zonu „B“ (VUJNA).

Prodajne cene od 200.— dinara za mekan povez, kao i ona od 300.— dinara za katalog u platnenom povezu — umerene su, jer je katalog izdat na 18 štamparskih tabaka na prvoklasnoj hartiji.

U glavnom možemo reći da ovaj katalog „Jugofilatelije“ zadovoljava zahteve filatelista.

Наше **МАРКЕ**

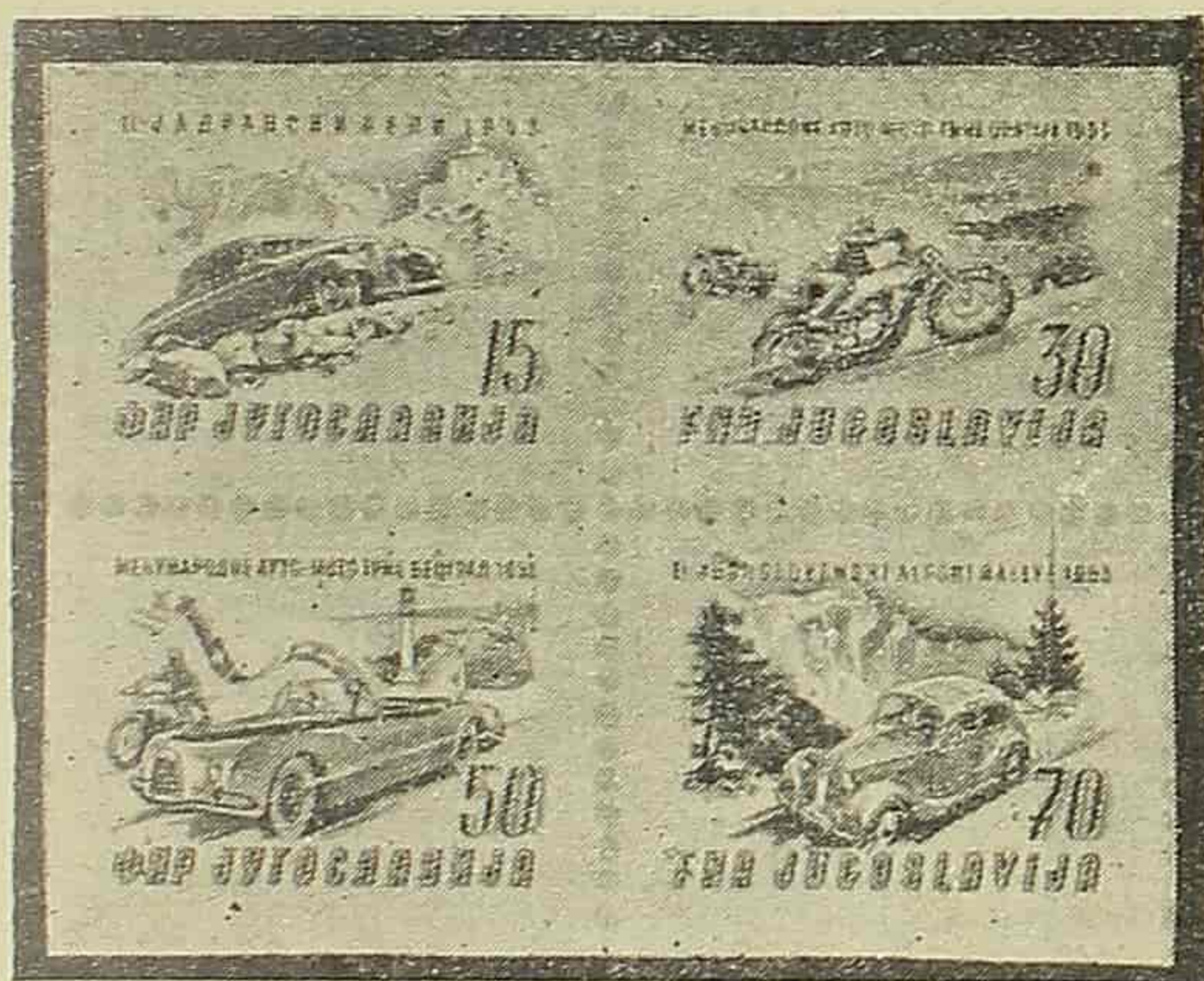
PUŠTANJE U TEČAJ PRIGODNIH MARKA ZA MEĐUNARODNE AVTOMOBILSKE MOTOCIKLISTIČKE TRKE U JUGOSLAVIJI

Po rešenju GDP Br. 2029 od 11 aprila 1953 pušće se u tečaj serija prigodnih poštanskih maraka povodom međunarodnih avtomobilskih motociklističkih trka i II jadranskog relia u Jugoslaviji, koji će se održati od 1 do 10 maja 1953.

Serija ovih maraka sastoji se iz 4 vrednosti:

1) od 15 din. svetlo-narandžasto-crvene i plavo-mrko-karminaste boje. Slika: Lovćen sa turističkim automobilom. Tekst u ćirilici „II JADRANSKI RELI 1953“ i „FNR JUGOSLAVIJA“.

2) Od 30 din. tirkizno-plave i crno-plave boje. Slika: pejzaž Opatije sa motociklom i automobilom. Tekst u latinici „MEĐUNARODNE AUTO-MOTO TRKE OPATIJA 1953“ i „FNR JUGOSLAVIJA“.

3) Od 50 din. okeraste i tamno-mrke boje. Slika: Beograd—Kalemegdan sa sportskim automobilom i motociklom. Tekst u ćirilici: „MEĐUNARODNE AUTO-MOTO TRKE BEOGRAD 1953“ i „FNR JUGOSLAVIJA“.

4) Od 70 din. svetlo-plavo-zelene i rusko-zelene boje. Slika: pejzaž Triglava sa turističkim automobilom. Tekst u latinici „II JUGOSLOVENSKI ALPSKI RELIJE 1953“ i „FNR JUGOSLAVIJA“.

Ove će se marke prodavati kod svih većih pošta do utroška, a za frankiranje važiće neograničeno vreme, odnosno do roka, koji se bude odredio naknadnim rešenjem.

Marke se štampaju u Ljubljani u štampariji „Ljudske pravice“, u bakrotisku, na kredastom papiru. Gumiranje i zupčanje

(češljasto 12^{1/2}) vršice se u Zavodu za izradu novčanica u Topčideru. Štampa se u tabacima od 30 komada. Veličina slike na markama 28×20 mm.

OSOBNOSTI NA MARKAMA FNRJ - PREVOJ NA MARCI OD 10 DINARA IZ SERIJE PRIVREDA

M. Tušar, član Podružnice „Vračar“, prikazuje jednu marku sa prevojem pri

štampanju, na kojoj se vidi skoro horizontalna bela pruga. Marka je upotrebljena na pošti Split.

TIPIČNA GREŠKA IZ SERIJE „PRIVREDA/III“

Drug ing. M. Verner iz Novog Sada nam javlja, da je pronašao na jednom delu III. štampanja maraka iz serije „privreda“ od 15.— dinara marku, koja umesto „15“ liči na brojku „13“. — Greška je verovatno

primećena i uklonjena, jer se pronašla samo u jednom bloku od oko 30 tabaka. — Ozleda brojke se nalazi na 8-oj marci svakog tabaka t.j. u prvom gornjem vodoravnom redu.

NOVA SPOMEN MARKA

U „Programu prigodnih izdanja za 1953 godinu“ predviđeno je izdanje jedne mar-

ke za uspomenu na istoriski događaj — izbor Maršala Tita za prvog predsednika

FNRJ. Na koricama donosimo sliku te marke, na kojoj je maršalova slika, izrađena prema skulpturi vajara Augustinčića. Verovatno, biće puštena u tečaj 1 maja.

PRIGODNE MARKE ZA AUTOMOBIL-SKE-MOTOCIKLISTIČKE TRKE U JUGOSLAVIJI

U štampi je bilo objavljeno da je rešenjem Glavne direkcije pošta Br. 2029 od 11. IV. 1953 odredila da se ove prigodne marke puste u tečaj 30 aprila 1953; međutim, Glavna direkcija je izmenila to svoje rešenje u pogledu vremena puštanja u tečaj; te će marke biti puštene u tečaj 10 maja 1953.

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

OSIJEK. — 4.—12. IV. 1953.

Rešenjem Glavne direkcije pošta Br. 3919 odobrena je upotreba specijalnog prigodnog gumenog žiga s nepokretnim datumom za vreme trajanja II. filatelističke izložbe u Osijeku. Žig je prstenast s natpisom u prstenu „II. FILATELISTIČKA IZLOŽBA / OSIJEK“, a u srednjem kružnom polju nepromenljiv datum „4.—12. IV. 1953.“

SLAVONSKI BROD. — 17. V. 1953.

Na traženje Hrvatskog filatelističkog društva iz Slav. Broda odobrila je Generalna direkcija pošta pod Br. 4469 od 20 aprila 1953 izradu i upotrebu prigodnog poštanskog žiga povodom proslave desetogodišnjice VI korpusa NOV. Žig će biti s izgraviranim tekstom „10 GODINA VI KORPUSA (1 SLAVONSKOG) — SL. BROD 17-V-1953“ i simboličnim crtežom crvene zastave s petokrakom zvezdom.

OPATIJA I „PARTIZANKA“. — 21. VI. — 4. VII. 1953.

Generalna direkcija pošta odobrila je 20 aprila 1953 pod Br. 4368, po traženju Savezne komisije za standardizaciju „Jugoslav. elektrotehn. odbor“, izradu i upotrebu prigodnih poštanskih žigova s pokretnim datumom povodom zasedanja Međunarodne elektrotehničke komisije u Opatiji od 21. VI. do 4. VII. 1953:

- 1) prigodni žig s izgraviranim tekstom „IEC MEETINGS 1953 — OPATIJA“ i
- 2) prigodni žig s izgraviranim tekstom „IEC MEETINGS 1953 — S/S PARTIZANKA“.

Prvim žigom će se žigosati pošiljke za vreme samog zasedanja u Opatiji, a drugi za vreme putovanja delegata na brodu „Partizanka“.

Žig pod 2) biće naš prvi prigodni brodski žig.

ZAGREB. — 25. VII. do 1. VIII. 1953.

Generalna direkcija pošta odobrila je pod Br. 4264 od 16 aprila 1953, na traženje Filatelističkog saveza Hrvatske i Odbora za organizovanje kongresa esperantista, izradu i upotrebu prigodnog poštanskog žiga povodom održanja Svetskog poštanskog kongresa u Zagrebu. Žig treba da bude s tekstom „XXXVIII-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO, ZAGREB — JUGOSLAVIO — 25. VII.—1. VIII. 1953“.

Slike žigova i druge podatke o njima donećemo, kad budemo dobili otiske od njih.

KOVERTE PRVOG DANA
II FILATELISTIČKA IZLOŽBA U
OSIJEKU

Filatelistički klub u Osijeku priredio je za vreme tamošnjeg sajma od 4—12 aprila 1953 II filatelističku izložbu maraka. Za tu priliku izdata je i koverta koja je frankirana markama izdatim u čast O.U.N., a žigosane specijalnim prigodnim žigom. — Na koverti je natpis „II Filatelistička izložba / grada Osjeka / 4.—12. IV. 1953.“, a levo od natpisa je grb.

ВЕСТИ С АВЕЗА

БРОЈНО СТАЊЕ ЧЛАНОВА
САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

31 марта 1953

	Ред.	Омл.	Свега
АДА (повереништво)	24	5	29
АПАТИН	46	8	54
БАБУШНИЦА (пов.)	15	—	15
БАЧ. ПАЛАНКА (пов.)	15	7	22
БАЧКА ТОПОЛА	25	14	39
БЕЛА ЦРКВА	19	9	28
БЕОГРАД:			
„Е. ДЕРОКО“	175	37	212
„АВАЛА“	190	29	219
„ВРАЧАР“	194	67	261
„Л. КОШИР“	88	37	125
„САВА“	143	42	185
БЕЧЕЈ (повер.)	12	—	12
БОГОЈЕВО	26	1	27
БОР	28	6	34
ВАЉЕВО	63	15	78
ВЕЛ. ПЛАНА (пов.)	6	2	8
ВРАЊЕ	3	—	3
ВРБАС	26	11	37
ВРШАЦ	80	23	103
ДИМИТРОВГРАД (пов.)	4	1	5
Д. МИЛАНОВАЦ —			
МОСНА (пов.)	5	—	5
ЖЕЛЕЗНИК (пов.)	3	—	3
ЗАЈЕЧАР	57	25	82
ЗЕМУН	37	21	58
ЗРЕЊАНИН	90	18	108
КИКИНДА	88	30	118
КЊАЖЕВАЦ (пов.)	10	—	10
КОВИН (пов.)	9	2	11
КРАГУЈЕВАЦ	35	7	42
КРУШЕВАЦ (пов.)	8	10	18
КУЛА	21	6	27
ЛАЗАРЕВАЦ (пов.)	6	5	11
ЛЕСКОВАЦ	29	5	34
МЛАДЕНОВАЦ (пов.)	14	3	17
НИШ	32	3	35
НОВИ КНЕЖЕВАЦ	25	3	28

НОВИ САД	212	59	271
ОБИЛИЋ (пов.)	5	—	5
ОЦАЦИ	20	1	21
ПАНЧЕВО	32	8	40
ПИВНИЦЕ	23	4	27
ПИРОТ	21	7	28
ПОЖАРЕВАЦ	32	7	39
РАНКОВИЋЕВО (пов.)	5	2	7
РУМА (пов.)	10	8	18
САРАОРЦИ (пов.)	4	—	4
СВЕТОЗАРЕВО	14	9	23
СЕНТА	26	20	46
СЕЊСКИ РУДНИК (пов.)	4	—	4
СМЕДЕРЕВО	15	4	19
СОКО БАЊА (пов.)	8	—	8
СОМБОР	72	11	83
СРЕМ. МИТРОВИЦА	40	4	44
СТАНИШИЋ (пов.)	13	—	13
СУБОТИЦА	247	53	300
СУРДУЛИЦА	5	1	6
ТИТЕЛ (пов.)	6	1	7
ТИТОВО УЖИЦЕ (пов.)	12	1	13
ТОПОЛА - ОПЛЕНАЦ	8	—	8
ТОПЧИДЕР	46	3	49
ТРСТЕНИК	22	12	34
ЋУПРИЈА (пов.)	14	3	17
ЦРВЕНКА (пов.)	13	—	13
ЧАЧАК (пов.)	17	10	27
ШАБАЦ (пов.)	14	2	16
ШИД (пов.)	14	2	16
СВЕГА:	2625	684	3309

PODRUŽNICA „VRAČAR“

Izveštava svoje članove da je svima o-bezbedila po 1 seriju maraka „VUJNA“ STT i to: VI Kongres, Tesla, Ujedinjene Nacije (O.U.N.), Moto-trke, I Pretsednik Republike M. Tito itd.

Mole se članovi da regulišu svoju člana-rinu kod Podružnice za mesec I—IV 1953, kao i da uplate avans za marke VUJNA — STT.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА ЧИТАЛАЦА

Ш. А. пита: Какви су перманентни албуми?

Одговор: Перманентни су албуми са лако изменљивим листовима, чиме се постиже не-потребно и неугодно пренашање марака — одлепљивање са једног и поновно улепљивање на други лист. Листови перманентних албума су нанизани на цевчицама, које се завртњима утврђују за корице албума или са листовима уметнутим у корице са „клем-федерима“. — За нова издања марака додају се нови листови, а кад се они попуне, у међу се опет нови. На тај се начин има увек потпун албум у истој свесци. — Озбиљнији скупљачи данас искључиво употребљавају перманентне албуме, а издају их све издавачке фирме. — Први перманентни албум издао је у Бечу 1874 године М. Фридл. — Код нас се најчешће употребљавају албуми Рихарда Борека из Брауншвајга.

М. Стршеноски, Кичево

Издања зоне Б могу се набавити или преко свог Савеза или преко „Југофилателије“, која има своје продавнице у свим главним градовима. — На име претплате примљено 180 дин.; претплата за целу годину износи 240 динара.

ISPRAVKA

У članku S. Ostojića на страни 13 у броју 1—2 „Filateliste“ натпис треба да гласи:

PRVE POŠTANSKE MARKE. — PRVE ŠVAJCARSKЕ MARKE

Јер се у овом članku не говори да су прве швајцарске марке биле прве поштанске марке (у свету), како би се могло сматрати према погрешно отштампаном натпису, већ о првим поштакским маркама у разним државима, па, на овом месту, и о првим швајцарским маркама.

Нове **МАРКЕ**

ALŽIR

14. III. 1953. Пригодна марка за „Alžirski dan maraka“ са доплатком, израђена од француске марке за исту прилику, са истом сликом грофа d'Argenson-a, само у променјеној боји и са црним натписом „ALGERIE“: 12+3 F. ljubičasta.

ANGOLA

I. 1953. Пригодна марка за изложбу мисионарских веština, са сликом Svete Face, истом на свим маркама: 10 c. плава и nerandžasta, 50 c. зелена и маслинаста и 2 A. ljubičasta и nerandžasta.

AUSTRIJA

18. II. 1953. Допунска вредност серије марака у течају: 1.50 Š. ljubičasta.

BELGIJA

1) 16. II. 1953. Добротворна марка са доплатком за изградњу споменика великом белгском патриоти, Walther Dewe: 2+1 F. jorgovanasto-crvena са сликом славлjenika.

2) 15. III. 1953, за свадбу кралјевске принцезе Јозefine-Šarlote са великим војводом Jean-ом, престолonasledником Луксембурга, издата је једна серија добротворних марака са доплатком у корист Crv. Krsta, са принцезином сликом, истом на свима маркама: 80+20 c. тамно-зелена, 1.20+30 c. smeđe-crvena, 2 F. +50 c. crvena, 4+1 F. плава и 5+2 F. siva.

BOLIVIJA

1) II. 1953. — Spomen marka у част конструктора Kolumbovog svetionika, с истом

сликом svetionika на свима маркама, trouglog облика: 2 B. плава/плава, 5 B. crvena/nerandžasta и 9 B. зелена.

2) II. 1953. — Spomen marka за vazдушну пошту у част конструктора Kolumbovog svetionika, са сликом istog као на 1) на свим маркама, са додатком речи „AEREO“, trouglastog облика: 2 B. ljubičasta/ljubičasta, 3.70 B. зелена/зелена, 4.40 B. nerandžasta/ružičasta и 20 B. smeđa/krem.

BRAZILIJA

II. 1953. — Пригодна марка с натписом „VI CONGRESSO BRASILIANO DE CONTABILIDADE“: 1.20 Cr. плава и nerandžasta са alegor. сликом.

BUGARSKA

III. 1953. — Sерија марака за propagанду бугарске народне уметности, са сликама разних предмета: 2 st. smeđa, 4 st. ljubičasta, 8 st. зелена, 12 st. smeđa, 16 st. smeđe-jorgovanasta, 28 st. маслинаста, 44 st. smeđa и 80 st. плава. Вредности 2 и 28 st. су облика вертикалног pravougaonika, а остале horizontalног.

DANSKA

1) 13. II. 1953. — Добротворна марка са доплатком у корист жртava поплаве у Holандији, израђена од марке за редовну пошту са сликом Frederika IX, са црним претиском „NL 10“: 30+10 öre crvena.

2) 5. III. 1953. — Допунске вредности серије марака за редовну пошту, са сликом Frederika IX: 80 öre nerandžasta и 90 öre маслинаста.

IZRAEL

III. 1953. — Prva vrednost nove serije maraka za vazдушnu poštu, sa slikom aviona iznad Tel-Aviva: 1000 pr. tamno i svetlo zelena.

ISLAND

12. II. 1953. — Dobrotvorne marke sa doplatkom u korist žrtava poplave u Holandiji, izradene od maraka za redovnu poštu, sa crnim pretiskom u 3 reda „Hollandsjalp / 1953 / + 25“: 75+25 a. nerandžasta i 1.25 K. +25 a. ljubičasta.

ITALIJA

21. II. 1953. — Prigodna marka za izložbu dela slikara Antonela (1430—1479) u Mesini, sa Antonelovom slikom: 25 L. crvena.

JAPAN

25. III. 1953. — Spomen marka izdata o 75-godišnjici uvođenja električne lampe u Japanu, sa slikom lampe: 10 yen. ljubičasto-smeđa.

MADARSKA

19. I. 1953, izdate su dve propagandne marke u početku radova na izgradnji prve linije metroa u Budimpešti: 60 f. maslinasta (sa slikom konstrukcije tunela) i 1 f. jorgovanasto-crvena sa maketom jedne stanice (metro-a i trase).

18. II. 1953. — Spomen marka o desetogodišnjici staljingradske bitke, sa različitim slikama: 40 f. crvena (bojište sa razvijenom zastavom sa srpom i čekićem) i 60 f. smeđa (ruski vojnik).

MONAKO

23. II. 1953. — Marke objavljene u broju 3 „Filateliste“: od 40, 50, 100 n 200 F. su za vazдушnu poštu, a ne za redovnu.

NEMAČKA — BERLIN ZAP.

7. III. 1953. — Sedma vrednost iz serije slavni Berlinaca: 8 pf. crveno-nerandžasta (Theodor Fontane, pesnik i novinar 1819—1898).

PORTUGALIJA

26. II. 1953. Spomen marke izdate o XIV stoletnici iskrcavanja Sv. Martina na Iberско poluostrvo; obe marke s istom slikom slavljenika: 1 E. tamno-siva i 3.50 E. smeđe-žuta.

RUMUNIJA

1) 8. I. 1953, o petogodišnjici narodne republike Rumunije izdata je jedna marka od 55 b. zelena, žuta i crvena sa slikom detalja iz Bukurešta.

2) 3. II. 1953. — Prigodna marka za stogodišnjicu postojanja narodnog pozorišta „I. L. Caragiale“, sa slikama, u medaljonima, osnivača pozorišta Millo, Caragiale i Romanescu: 50 b. plava.

3) 3. II. 1953. — Spomen marka izdata

za III kongres rumunskih sindikata: 55 b. nerandžasta (traktoriste), 55 b. mrka (crtač) i 55 b. zelena (topioničar).

S. A. D.

1) 23. II. 1953. puštena je u tečaj jedna marka u čast „Nacionalne garde“ sa slikom jednog vojnika Nacionalne garde u sredini, s natpisom u gornjem kraju slike „THE NATIONAL GUARD OF THE U. S.“; s leve strane vojnika scena garde u ratu s natpisom „IN WAR“, a sa desne garda u miru s natpisom „IN PEACE“, a u jednoj traci u dnu slike „THE OLDEST MILITARY ORGANIZATION IN THE U. S.“: 3 c. plava.

2) 2. III. 1953. — Spomen marka o 150-godišnjici postojanja države Ohio, sa slikom karte i grba ove države: 3 c. smeđa.

3) 3. III. 1953. Spomen marka o stogodišnjici teritorije Vašington, sa kompozicijom slike nekog predela, doseljenika i dr.: 3 c. zelena.

FINSKA

27. I. 1953, o stogodišnjici pokreta protiv alkoholizma u Finskoj, puštena je u prodaju jedna marka za propagandu anti-alkoholizma: 25 M. plava, sa slikom dvojice mladih ljudi koji drže uzdignutu buktinju.

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.— дин.
Пола стране	6.000.— дин.
Четвртина стране	3.500.— дин.
Осмина стране	2.000.— дин.
Шеснаестина стр.	1.000.— дин.

Све огласе треба увек слати на адресу: УРЕДНИШТВО „ФИЛАТЕЛИСТЕ“ — Београд, Војводе Драгомира ул. бр. 25, а новац за огласе на наш тек. рач. код Народне банке бр 104 - Т - 502. Увек назначити зашта се новац шаље.

SKUPLJAČI SPORTSKIH MOTIVA!

Pošaljite mi sportske marke Jugoslavije Zumstein No. 393 i 395—398 ili 2 serije Zum. No. 419—422. U zamenu za ovo dajem sportsku seriju Švedske (7 vrednosti neupotrebljene ili FDC) koja će biti izdata u maju 1953. Tražim takođe sport-FDC Jugoslavije.

Georg Sandström
Gotlandsgatau 64
Schweden STOCKHOLM

ФАБРИКА ВУНЕНИХ ТКАНИНА

Јединство

ГРДЕЛИЦА — Југославија

ПРОИЗВОДИ ШТОФОВЕ:

за мушка одела

за мушке мантиле

за женске хаљине у свим
бојама

штрајгарн — за мушка оде-
ла и дечије мантиле

шајак у свим бојама

Пре куповине прегледајте наш штанд у робној кући
»Црвена Звезда« улица Масарикова 4, Београд
где можете добити све наше производе по најнижим ценама

ТРАЖИТЕ НАШЕ ПРОСПЕКТЕ!

THE INDUSTRY OF WOOLEN SUITING

„*Jedinstvo*“

GRDELICA, Yugoslavia

Manufactures woolen suiting:

kamgarn — for men's suits

kamgarn — for men's rain coats

for women's dresses in all colors

striegarn — for men's suits and
childrens rain coats

homespun in all colors

Before making a purchase, please see our department at the
Ware house »Crvena Zvezda«, Masarikova Str. 4, Belgrade
— where you can get all our products at the lowest prices.

PLEASE, ASK FOR OUR CATALOGUES.

Invalidi, lekari, osiguranici i oni koji nisu osigurani

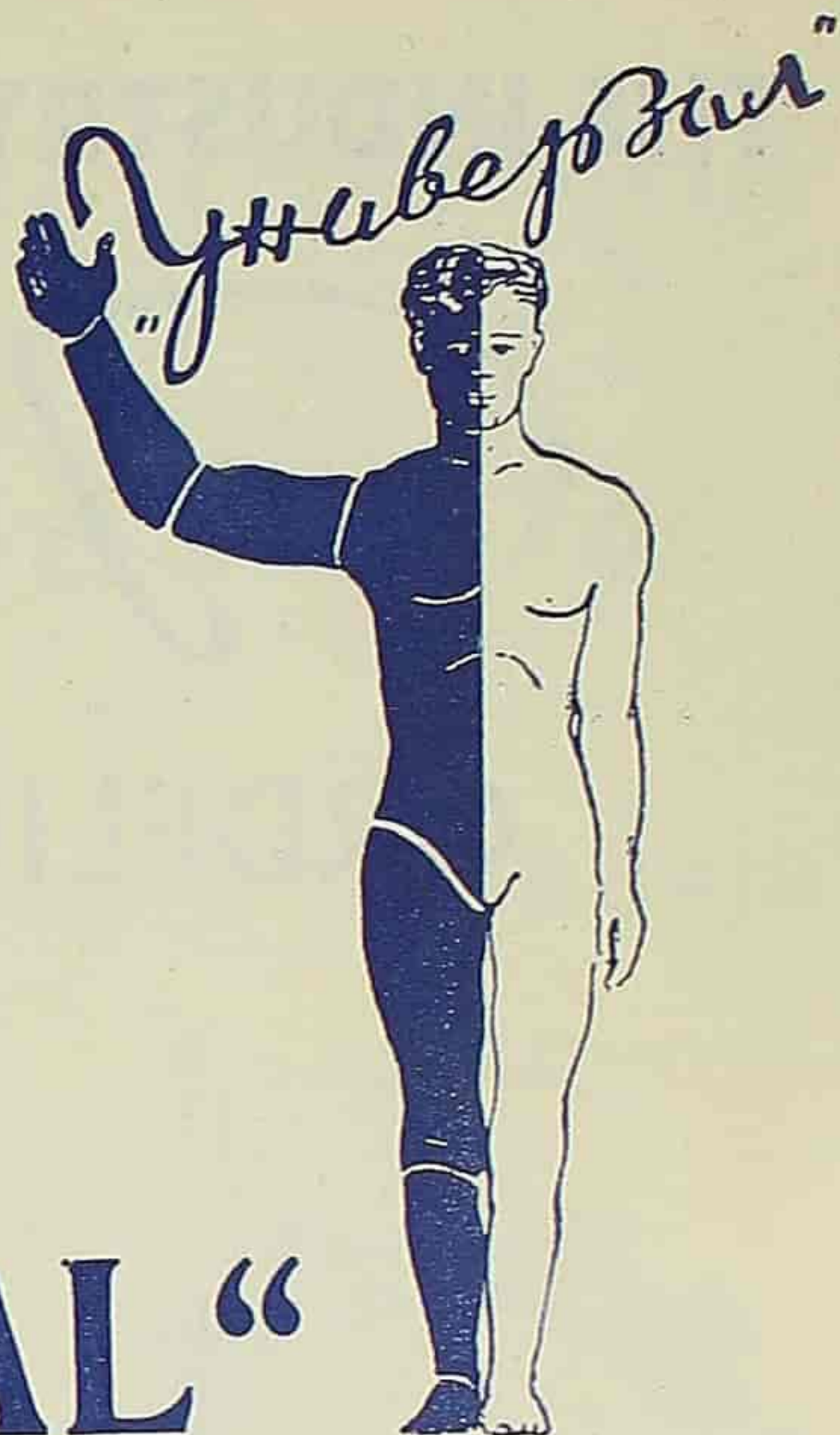
mogu se snabdeti sa svim
svojim potrebama uz najnižu
cenu i najboljeg kvaliteta kod

**ortopedsko
bandažerske
zadruga**

„UNIVERZAL“

BEOGRAD, Ruzveltova ul. 16

prodavnica preko puta železničke sta-
nice Trg Bratstva i Jedinstva broj 5
fil. Novi Sad, Jugosl. nar. Armije broj 3

U zadrugi se može dobiti uz najkraće vreme sve vrste
proteza, aparata i midera.

Sve vrste ortopedske obuće za nepunih 20 dana, a sve
vrste pojaseva, utega, uložaka, lekarskih i hirurg-
ških mantila za 2 dana.

U našoj prodavnici postoji ambulanta zadruga koja ima
svoga lekara stručnjaka iz ortopedije, protetike
i ortopedske mehanike, koji svakog dana u vre-
menu od 15—17 h. radi potpuno besplatno i
daje stručne savete i upute.

Lekar se nalazi na Trgu Bratstva i Jedinstva br. 5

Zadruga nadalje ima u svojoj proizvodnji najnoviji tip
bolesničkih kolica, koja su rađena prema američ-
kom uzorku.

Sva obaveštenja mogu se dobiti i na tel. br. 42-878